

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ XIV. Скрантонъ, Па., Четверъ 31-го Мая, 1906. Число 22.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, May 31, 1906. No. 22

IX-та Головна Конвенція Руского Народ. Союза.

Отсимъ подаемо до вѣдомости всѣмъ вѣдѣламъ Руского Народного Союза, що IX. Головна Конвенція Р. Н. Союза вѣдбуде ся 25. юнія б. р. и въ наступаючихъ дняхъ въ SCRANTON, PA.

Вѣдъ Вѣдѣлу Голов. Уряду Р. Н. Союза.
Jersey City, N. J. 17. Апрѣля, 1906.

Х. Хирчовъ,
предсѣдатель.

С. Ядловскій,
секретарь.

А. Шармонъ,
касиръ.

Вп. Пп. секретарѣ Р. Н. Союза.

Въ виду надходящом IX-ой Голов. Конвенції, сею дорогою пригадую вамъ, що каждый членъ е обовязанный заплатити 25 ц. на покритіе коштѣвъ Конвенції. Кто не заплатитъ до трехъ мѣсяцѣвъ, буде выключенный зъ членѣвъ Р. Н. Союза. (§ 17. ст. Р. Н. С. и ухвала зъ VIII голов. Конвенції).

Зъ поважаемъ,
С. Ядловскій.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

М а й.		
1	Ч.	Теодата
2	П.	Черв. Патріція
3	С.	Талалея муч.
3	Н.	Сом. сѣв. Духа
4	П.	Пресв. Тройці
5	В.	Михайла Ефре.
6	С.	Симеона Мел.

На Боевой Фондъ въ Галичинѣ зложили доси Русины замешкалы:

1. въ Нью-Йоркѣ, Н. Й.	215.52
2. „ Питсбургъ, Па.	190.30
3. „ Нортгемтонъ, Па.	143.85
4. „ Мікисракъ, Па.	122.25
5. въ Карнегі, Па.	82.50
6. Канадійцѣ (ма- бутъ зъ Виннипегъ и околицѣ на Хлопский Фондъ выслали до краю)	80.16

7. „ Алегені, Па.	69.45
8. „ Йонкеръ, Н. Й.	51.55
9. „ Авсонія, Конн.	46.12
10. „ Мікиспортъ, Па.	36.00
11. „ Бруклинъ, Н. Й.	25.00
12. „ Правиденсъ, Р. А.	20.35
13. „ Фордъ Ситі, Па.	20.00
14. „ Болтиморъ, Мд.	19.10
15. „ Микаду, Па.	17.25
16. „ Скрантонъ, Па.	17.25
17. „ Ботлеръ, Па.	16.25
18. „ Дербі, Конн.	14.50
19. „ Джерзі Ситі, Н. Дж.	13.75

20. „ Лорейнъ, О.	12.50
21. „ Йорквилъ, О.	12.25
22. „ Елмайра Гайтсъ Н. Й.	10.55
23. „ Елизабетъ, Н. Дж.	10.00
24. „ Кенонсбургъ, Па.	10.00
25. „ Ембрівилъ, Тен.	10.00
26. „ Елиъ Валі, Кан.	10.00
27. „ Монесенъ, Па.	10.00
28. „ Голийокъ, Мас.	8.20
29. „ Реймі, Па.	7.65
30. „ Філадельфія, Па.	7.00
31. „ Бломфилдъ, Н. Дж.	5.50
32. „ Чикаго, Ил.	5.50
33. „ Какрейнъ, Кан.	5.00
34. „ Монтриоль, Кан.	5.00
35. „ Савтъ Форкъ, Па.	5.00
36. „ Ст. Луисъ, Мо.	5.00
37. „ Калифорнія, Па.	4.50

38. „ Стюартборнъ, Кан.	4.00
39. „ Ванкуверъ, Кан.	4.00
40. „ Білмаеръ, Па.	4.00
41. „ Торонто, О.	2.20
42. „ Донморъ, Па.	2.00
43. „ Принстонъ, Ид.	2.00
44. „ Гайдъ Паркъ, Мас.	1.50
45. „ Донкиркъ, Н. Й.	1.50
46. „ Шамокинъ, Па.	1.00
47. „ Гілда, Ва.	1.00
48. „ Олифантъ, Па.	1.00
49. „ Кенморъ, Кан.	1.00
50. „ Мт. Кармель, Па.	1.00
51. „ Сифтонъ, Кан.	1.00
52. „ Вестл, Канада	0.75
53. „ Етелбертъ, Кан.	0.70
54. „ Виннипегъ, Кан.	0.50
55. „ Стонволъ, Ман.	0.50
56. „ Глестонъ, Н. Д.	0.50
57. „ Летеліеръ, Кан.	0.25
58. „ Колменъ, Кан.	0.25

Разомъ \$1396.45

Ходить чутка, що два канадійскі оо. Василияне, Волинецъ и Тимочко мають перебраться до Сполученныхъ Державъ.

Въ Манітобскій коллегіи въ Виннипегу, въ Канадѣ, було сего року 15 Русинѣвъ, що ходили на курсъ учительскій. 5 зъ нихъ сего року можуть вже обняти посаду учителя въ рускихъ колоніяхъ въ Канадѣ.

Въ російскій Государственной Думѣ заложивъ ся заразъ першого дня на радъ Госуд. Думы особный Украинскій Клубъ, до которого войшло 38 украинскихъ пословъ. Кромѣ селянъ-пословъ належать тамъ еще, звѣсний свѣтовой славы проф. Максимъ Ковалевскій, адвокатъ Штрагъ, бывший редакторъ першого украинского тижневника „Хліборобъ“ Шеметъ и другі. Програма, яку поклавъ для себе украинскій клубъ, е: перестрой Росіи на федерацію вольныхъ народовъ — при

пвнній національно-територіальной автономіи Украины; передаче державныхъ, церковныхъ и паньскихъ земель селянамъ-хліборобамъ; охрана працѣ робѣтниківъ; загальне и равне право голосованія до всѣхъ державныхъ и краевыхъ законодательныхъ тѣлъ и т. д. Заложене особного украинского клубу въ Государственной Думѣ принято по всѣхъ мѣсяцѣхъ Украины зъ великимъ энтузіазмомъ и зъ усюды выслано ему привѣтныя телеграммы. Вѣдъ американской Украины выслала привѣтну телеграмму редакція „Свободы“, бажаючи клубови якъ наилучшого успѣху въ его тяжкой патриотичной дѣяльности. Число членѣвъ украинского клубу збѣлшитъ ся еще по доконченю выборовъ, які ще мають вѣдбути ся въ деякихъ украинскихъ губерніяхъ.

Въ Среду 23-го, Мая Сенатъ Сполученныхъ Державъ ухваливъ новый законъ имиграційный. Пѣсля сего закона каждый имигрантъ буде мусѣвъ платити не \$2.00, якъ було доси, а \$5.00 податку. Грошѣ тѣ дораховують компаніи до цѣны за шифарты. Кромѣ сего законъ збороняе вступъ до Сполученныхъ Державъ усѣмъ, що мають выше 15 лѣтъ а не умѣють читати въ какой небудь мовѣ. Иммигрантови будутъ давати читати въ Каселгардѣ конституцію Сполученныхъ Державъ въ мовѣ, въ какой самъ захочетъ, а сли не потрафитъ читати, завернуть до краю. Иммигранты, що живутъ вже въ Америцѣ, могутъ спровадити своихъ дѣтей понизше 18 лѣтъ, жѣнку, родичѣвъ и дѣдовъ надъ 50 лѣтнихъ хочъ бы тѣ и не умѣли читати.

Паровець „Франоска“ австрійско-американского корабельного товариства привѣзъ онодѣ иммигрантовъ зъ Австріи. 80 зъ нихъ завернено назадъ до краю и они повернувши до Триесту жадали вѣдъ компаніи звороту грошей за шифарты, а коли компанія вѣдмовила имъ сего, ушкодили еѣ будынокъ. Конецъ непорядкамъ положила полиція, а справу має розглянути судъ.

Страйки. Недалеко Олбані, Н. Й. страйкують цеглярѣ. Прийшло до бійки мѣжъ юнийными робѣтниками а скебами. — Въ Правиденсѣ, Р. Ай. страйкують робѣтники электричній. Жадають \$1.00 пѣдвышки и 8 год. дня працѣ. — Въ

Бинггемтонъ и Елмайрѣ, Н. Й. страйкують робѣтники, що вылавдують товарѣ зъ човновъ. — Въ Чикаго, Ил. грозятъ застрайкувати 1000 фѣрмановъ, если имъ не пѣдвысшатъ платѣвъ зъ 10 на 12 долларѣвъ тижнево и не дадутъ вольной Недѣлѣ.

1,500 тягаровыхъ вагоновъ зробили робѣтники въ Чикаго, Ил. въ протягу 12 днѣвъ, въ наибольшой факрицѣ колѣевыхъ возѣвъ.

На островѣ Баренъ, коло Нью-Йорку, згорѣла фабрика для перероблюваня всѣлякихъ вѣдзнаковъ. Шкода выноситъ миліонъ долларѣвъ.

Величезный пожаръ, що шалѣвъ на просторѣ колька сотъ миль вздовжъ берега озера Сопіріоръ, въ стейтѣ Мичигенъ наробивъ шкоды на миліоны долларѣвъ, спаливъ 3000 фармъ, богато худобы и лишивъ 2000 людей безъ даху. Бракъ дощу и воды спинавъ ратунокъ. Теперь огонь находится ся пѣдъ контролею. Колька мѣстъ зостало урагованныхъ лише завдяки наглой змѣнѣ вѣтру.

Горячій днѣ минулого тижня забрали свои жертвы. Въ Питсбургѣ, Па. згинуло 4 особы въ наслѣдокъ удару сонѣчного; те саме лучилось и въ другихъ большыхъ мѣстахъ, якъ Нью-Йоркъ, Філадельфія и другихъ.

Панѣ Бордъ, профессорка астрономіи въ Смитъ Каледжъ въ Нортгемтонѣ, Мас. покинула свое становище, бо не хотѣла мати нѣчо спѣльного зъ науковымъ закладомъ, акійъ замагають звѣсній миліонеры Ракефелеръ и Карнегі, що зѣбрали маетки нечеснымъ способомъ. Панѣ Бордъ звѣсна въ науковомъ свѣтѣ зѣ своихъ працѣ астрономичныхъ.

Президентъ компаніи желѣзничной „Пенсилвенія“ Ал. Кессетъ мусѣвъ зрезигнувати зѣ своего уряду, бо довели ему, що помимо великой пенсіи яку побиравъ, побиравъ ще хабарѣ за скоревыекспедироване угля вѣдъ фѣрмъ, що знали ся на интересѣ.

Мурины въ Сполученныхъ Державахъ сильно множатъ ся. Коли въ р. 1750 було всего 2 мил. 200 тыс. усѣхъ муриновъ въ Сполуч. Держ., то теперь е ихъ вже 9 мил. 758 тыс. 263, то е перешло 10 проц. у сѣбъ людности Сполуч. Державъ.

Недавно сему вѣддано до публичного ужитку довѣзный тунель Симплонскій, що лучитъ Италію зъ Швайцарією. Тунель сей е довгий 12 английскихъ миль и стоявъ \$15,000,000. Е сѣ найдовший тунель на свѣтѣ.

Въ Петербургѣ ходитъ поголоска, що судъ военный засудивъ на смерть генерала Штеселя, акій командовавъ Портъ Артуромъ и адмирала Небогатова, що комендовавъ частиною російской флоты. Обоихъ мають розстрѣляти. Першого за передвчасну здачу Портъ Артура Японцямъ, другого за зраду и вѣддане кораблѣвъ неприятелю.

Въ Калѣшу, въ Росіи, кинувъ хтось бомбу на полковника Келера; бомба завдала ему около 30 тяжкихъ ранъ, але е надѣя на выздоровлене. Се вже другій атакъ на Келера. Першій разъ коли кинено въ него бомбу, она не експлюдовала.

Петербургскія часописѣ „Вѣкъ XX“ подае выказъ политичныхъ вязнѣвъ, котрыхъ ще не выпущено помимо „конституцій“, и ударяе на переповнене вязницъ, въ наслѣдокъ чого мѣжъ вязнями ширятъ ся хоробы. Всѣхъ политичныхъ вязнѣвъ въ російскихъ губерніальныхъ вязницяхъ е еще дотеперь — помимо „конституцій“ 10 тис. 820. Шождо переповнене вязницъ, то справа ся представляе такъ: въ вязницѣ въ Ковнѣ обчисленой на 447 людей — сидитъ 488; въ вязницѣ въ Вѣлнѣ, обчисленой на 322 людей, сидитъ 627; въ Митавѣ замѣстъ 361 — 525; въ Псковѣ замѣстъ 175 — перешло 300; въ Одесѣ замѣстъ 800 сидитъ 1005; въ петропавловской вязницѣ на 788, сидитъ 1062 и т. д. Найгорше представляе ся справа въ саратовской вязницѣ, де на 460 мѣсцѣ, выпадае ажъ 1068 вязнѣвъ.

Тайна революційна друкарня въ тюремѣ. Здаеся, що севже хибя наилучпше свѣдчить, що на идеѣ нема кайданѣвъ, бо ось, якъ доносятъ російскій революціонеры-соціалісты, замкненій въ севастопольской тюремѣ, таки успѣли тамъ завести тайну друкарню. Въ казни ч. 21 жили с. р. студенты Князевъ и Сосновскій и тамъ выдавали не, что иного, якъ тюремный иллюстрированный журналъ „Бомба“, а кромѣ того прокламаціи военной организациі соціалістовъ-революціонеровъ. Спромога выдава-

ти цѣлу часопись въ тюрьмѣ объясне ся тымъ, що въ тюрьмѣ нашло ся доволѣ спѣвробѣтниковъ помѣжъ 80 политичными вязнями. Дѣло друкарнѣ вышло на явъ тольки черезъ вартового, акій добавивъ жмутъ готовыхъ прокламацій „зъ пѣдъ прасы“, выкинутыхъ черезъ тюремне вѣкно на двѣрь. Кажуть, що градоначальникъ и тов. прокурора, явившись на слѣдство до тюрьмы, ажъ за голову вхопились, постогнуючи: „Боже! навѣтъ и въ тюрьмѣ!“

Не абы якого страху зазнали передъ пару днями въ Чикаго, Ил. одна „вдовица“ зъ двома еѣ „сиротами“. Шождо передъ тижнемъ знайдено на одной улицѣ въ Чикаго трупа якогось мушны и выставлено его въ трупарни, чтобы люде розпѣзнавали, чтобы се мѣгъ бути. Панѣ Селія Ниманъ зъ двома дорослыми дочками згѣдно зѣзнали, що се еѣ мужъ, зглядно батько дочокъ, Вѣлямъ Ниманъ. Трупа вѣддано имъ и они заняли ся похорономъ — заплатили за грѣбъ, трумну, караванъ и т. д. и поховали небѣщика. Ажъ ту въ пару днѣвъ вечеромъ, коли „сироты“ оплакували смерть ихъ батька и мужа — запикавъ хтось до дверей и розжаленымъ показавъ ся — небѣщикъ. „Сироты“ переляканы почали утѣкати, та на ихъ крикъ зѣбгли ся сусѣды и ѣмъ доперва удало ся „небѣщика“ переконати, що вѣнъ не умиравъ а жѣ и е здоровый и що выѣхавъ бувъ за бизнесомъ — а теперь вернувъ до дому. Показало ся, що небѣщикъ, которого поховано, бувъ акійсь иншій, чужій чоловікъ.

Спростоване.

О. Заклинскій зъ Чикаго, Ил. заявляє, що допись зъ Дикинсонъ, Н. Д., друкована в 20 числѣ „Свободы“ о столько неправдива, що о. Заклинскій нѣколи не жадавъ \$5.00 за пиво, анѣ не казавъ нѣкому и ско цѣлѣ колектувати, що черезъ весь часъ коли бувъ на місії въ Дикинсонѣ вѣдправлявъ точно свои Богослужения и що нѣколи не жадавъ курокъ вѣдъ тамошнихъ фармерѣвъ, анѣ не посылавъ ихъ до Нью-Йорку.
Редакція.

88 Жертвы

на
Революц. Украинскую Партию.
Русины в Нортгемтонѣ, Па. \$10.
Попередно 251.81

Сума 261.81

Амфітеатров.

Філібертова покута.

Відважний лицар, Філіберт де Мальбрєн, власник Отен коло Ліль, пугав голосно золотою ручкою свого меча до дверей раю.

„Апостоле Петре! Небесний воротарю! Відчини! Коло міста Акри,*) пробив проклятий Сарацен**) мій живіт, мої кендюхи випили з мене, а моя душа покинула землю!“

Апостол Петро вихилив свою голову з віконця, зробленого у дверях раю, глянув в свої круглі окуляри, щоб побачити, хто його кличе, а потім сказав:

„Ага! ти також умер, мій бідний Філіберте? Ну-у, що робити? Не смуги ся! Кожний чоловік мусить померти; від сего не утічи. Але чого ти гримаш так голосно?“

Філіберт обидився і відповів:

„Я повинен ще голосніше гримати. Вжем думав, що там в раю ви позасипляли усі, або що. І взагалі, се дуже цікаве, що я аж пукати мусів. Коли приходить такий гідний і поважаний мерлеп, як я, то йому вже давно повинні бути відчинені ворота.“

Апостол Петро відповів смиренно:

„Прости, брате Філіберте, що не сталося так. Якби ти мав ще раз померти, то я безперечно наперед відчинив би тобі ворота. Але тепер, бачиш, зайшло мале непорозуміння: твоє ім'я не стоїть на моїй лісті.“

„А якуж лісту маєш ти на гадці?“

„Лісту мертвих угодників — тих, для яких я мушу відсувати ворота, що ведуть в райську країну щастя. Тільки тим, що виписані на моїй лісті, відмикаю мої залізні замки. Але сего, якого на лісті нема, не маю права пустити до раю.“

„А про мене не споминаєшся у твоїй лісті?“

„Ні одною буквою.“

„Се вже надто цікаве! Се навіть ображає!“ закричав Філіберт. „Забути про такого знатного мерця! Аж сего я не сподівався, щоб стрінути ся в раю з таким недоцінюванем мене!“

„Гм...“ сказав райський сторож. „Коли ти дійсно пересвідчений, що мусиш дістати ся до раю, то мабуть вкрав ся тут якийсь непростимий блуд. Однакж роблю тебе уважним, що підчас цілих століть, як я день в день дістаю лісти, не зайшла ніколи ніяка помилка.“

„Чи я пересвідчений?“ закричав Філіберт, потрясаючи грізно своїм тяжким мечом. „І ти можеш сумніватися о тім? Природно, що я пересвідчений. Деж, як не до раю можна приділити мене? Мене, Філіберта де Мальбрєн, де Ліль, якого Христові вороги називають Філібертом Сувором, або Філібертом з кровавою рукою!“

Але апостол Петро відповів: „Звичайно ті, які не знаходять ся на моїй лісті, мусять глядіти приюту у пеклі. Коли і там їх не приймуть, лишається їм одна лише можливість, пукати до чистилища.“

„Що-о?“ завив Філіберт де Мальбрєн. „До чистилища? Мене? Ти важиш ся на се? Нещасний! Чи знаєш ти хочай до кого говориш? Знай отже, що я отсею рукою, в боротьбі ad maiorem Dei gloriam***), убив сто двадцять дев'ять Сараценів, а сто трицятого не забив тому лише, що він мене забив! А знаєш ти, що на поганьським передмісті Селевкії, разом з моєю антиохійською бригадою зривав я усе з землею і не щадив ні столітніх старців, ні жінок, ні дітей? Ми убивали, як божевільні, а кров бризгала повисше хат...“

„Як, як?“ вторував святий Петро. „Дуже добре пригадую собі! Струї крові полетіли далеко вище Філіберте: вони долетіли аж до нас до раю і упали, як червона роса на крила ангелів і на сніжну одіж святих. І усі ми мусіли стрясати з себе ті краплі і в слезах та смутку думати: Нещасливий безумець допускається в ім'я віри насильств на своїх ближніх і проливає невинну кров з надією, що робить богоугодне діло. То се ти був, Філіберте?“

„Я — говорив лицар дальше — намовлений моїм мудрим попом, казав позасаджувати в тюрму усіх невірних мого міста Ліль і загалом усіх, на яких падало підозріння, що вони чарівники: усіх алхімістів, ворожбитів, астрологів, учених, філософів, старих баб і задовго живучих старців, усіх кинув я до холодної. Я велів лапати їх разом з рідними, разом з домашнім начинем і книжками казав приводити їх на площу перед катедрою і там усіх до одного спалити на високих огненних стосах, а попів висипав, щоб його вітер розвіяв...“

„Ах, ах, краще не нагадуй мені сего!“ простогнав апостол Петро. „Ми усі поблідли перед тим твоїм поведомом. А сморід? Сей острий запах печеного людського мяса! Ми ходили вонючі і чорні, як Етіо-

пійці,*) а пекельні демони насміхалися з нас: „Де діла ся ваша свята чистота?“ Оттак догодив ти нам своїм страшним ділом!... Ще тепер дрожу перед самим спомином!...“

Філіберт, збитий на хвилю з пантелику, стрясся, відкашільнувшись і зачав дальше:

„А що тичить ся моєї ревности супроти проклятих, обрізаних жидів...“

„Послухай-но Філіберте“, перервав йому ображений апостол Петро. „На твоїм місці не виговорював би я так на жидів. Погадай, що балакаєш з чоловіком, якого батьки, діди і прадіди були добрими жидами, який сам був обрізаний і до кінця життя виповняв строго усі жидівські приписи.“

„Гм... про се — треба признати — я і не думав ніколи!“ сказав заклопотаний Філіберт.

„Так, так! Ти і тобі подібні, гільтаї з гср'ячою кров'ю і тяжкими кулаками, ви за часто забуваєте, з якого краю і з якого міста походить наша віра.“

„В таких случаях, прости, добрий Петре! Я, бігме, не мав наміру ображати тебе.“

„Бог простить тобі се, Філіберте! Але що ти хотів оповідати про жидів?“

„Бачиш“, зачав загикуючи ся Філіберт, „я не сподівався сего... ти приймив мої слова так, що я волю нічо не оповідати.“

„Так, так“, притакнувшись йому апостол Петро, „не оповідай ліпше. Тим більше, що се злишне: я знаю усіх твоїх жидів.“

„Звідкиж можеш ти їх знати?“ поспитав здивований Філіберт.

„Хтож має їх знати як не я?“ засміявся апостол. „Ніхто инший, тільки я відчиняв їм отсі ворота!“

„Ти пустив їх до раю?“ закричав Філіберт, плеснувши долонями, вбраними в залізні рукавиці. „Чиж се можливе? Щож ти вчинив! Се вже престрашне, небесний воротарю. Жидів — яких я переслідуював — пускати до раю?“

„Усіх, усіх, Філіберте! Навіть тих, яким ти в Палестині зрабував нужденні мешканця та відобрав їм послідню кєрвавицю, яких хати ти пустив з димом, а їх самих, нагих, слабих, дрожащих, вигнав в полуднішню спеку, або в мороз ночі, на безплідну, камінисту пустиню, щоб вони там з голоду покаялися. Також і тих, яких ти казав попалити на стосах в Ліль, Отен і Верден. І ту гарну Ревеку, золотникову дочку, яка по тім, як ти її знеславив, відобрала собі жите, а якої теплий ще труп викинув ти псам на поталу! І ті жидівські діти, яких твої п'яні наймити кидали для розривки з високих веж на камінисту дорогу. І сего нещасливого Йосля, що виробляв зброю, а якого ти казав повісити до гори ногами і бити так довго, що аж кости повилізли, за те, що упінувся ся о гроті, яких ти не дав йому за роботу. І грубого, старого грошоміна Мендля, якого ти пік на повільнім огні, а при тім весело приговорював, що витопиш з нього лій або червінці. Усіх, усіх пустив я до середини. Навіть такого лихого чоловіка, як лихвар Хаїм, якого ти так страшно замучив, мусів я пустити до неба, коли він показав мені свої плечі, покалічені твоїми катанами і гортанку перерізану мотузом.“

„То сей лотр Хаїм в раю, а мені не хочеш відчинити дверей?“ застогнав Філіберт.

Але апостол Петро відповів:

„Правда, що Хаїм вів на землі дуже лихе життя і колиби ти не поміг йому, належалиб ся йому правдоподібно пекельні муки. Але бачиш, Бог не карає два рази. Страшні муки, яких зазнав Хаїм від тебе на землі, вони затерли його злочини і дали йому місце в раю.“

„Я думав все, що Богови подобається і святих утішає, коли забивається, або мучиться невірних. Так учили мене від колись.“

„Зле вчили тебе, Філіберте. Не маєш жадної причини, бути вдячним своїм учителям. Божий закон для людей звучить: Роби другому те, що ти хочеш, щоб тобі люди робили! Але ти, Філіберте, робив другим те власне, чого би ти не бажав для себе. Знай Філіберте, що сей який Христови показує любов свою в сей спосіб, що мучить і убиває людей невірних в него, що він ще раз розпинає того Христа. Кожде насильство кличе в небі о п'ємсту, а щастя святих захмарується ділами земних буденностей. Дим стосів, на яких палили ти невірних, зжирав наші очі; людська кров, в якій твій кінь бродив аж по кістки у Сирії, забруджує нашу одіж і каламутить воду у райських ручаях; від сліз твоїх жертв гіркнуть наші жерела, а наші птахи виучили ся повторяти їх смертельні зойки; біль твоїх жертв — се наш біль, їх страх — се наш страх... отсе затам Філіберте. На початку післав Бог чоловікови на землю свою подобу — сводіне сумління, і власне тим сводіним сумлінням може чоловік пізнати Бога, любити і приближати ся до него, кождий чоловік, що проганяє другого за його віру — нападає на своє сумління. А хто на своє сумління нападає — сей кидається на свого любого Бога!“

*) Чорні мешканці Африки.

Так говорив райський сторож і замкнув вікно. Філіберт, зі стидом і заклопотанем стояв під високими воротами раю. А що зачав падати дуже неприємний, сірчаний дощик, рішив ся лицар поглядіти за приютом хоть би у пеклі і зачав пукати в двері, благаючи, щоб пустили.

„З найбільшою приємністю зроблю се“, відповів йому їдким голосом цар Ірод, що став ключником у пеклі. „Я люблю добре товариство. З найбільшою приємністю... Але твоя лицарська кірея пристроєна хрестом; з тим святим знаком можна дістати ся сюди, хіба з якогось висшого приказу; не маєм однакож жадного припоручення, щоб тебе прийняли. Крім сего говорить мені твоє лице, що ти вправді неможливо нагрівив на землі і що ти повинен посмажити ся трохи у наших кітлах, але на твоє щасте бачу, що ти більше дурний, як лихий і не розумів усіх тих дурниць, які ти витворював. У нас в пеклі дається пристановище тільки закам'янілим грішникам, які зовсім свідомо творили лих. Одним словом — тебе нема на моїй лісті і міні добре дісталося, колиб я чужому, до того ще такий важний парсуни — хрестоносцеві!*) відсунув ті двері. Для тебе нема у пеклі місця! Пробуй в чистилища щастя!“

„Ну, тепер все одно уже: тепер не остається нічо більше!“ простогнав Філіберт і пішов в сірчаний дощ до чистилища.

Вже здалека відчинили ся перед лицарем двері чистилища, а в порозі привитав його поважний муж:

„Здоров був! Твоє ім'я, Філіберте, знаходиться на моїй лісті. — Я жду вже довго на тебе.“

„А хтож ти такий?“ спитав Філіберт.

„Називають мене Вергілієм. Давно—давно був я поганьським поетом; простий люд мав мене за чарівника; тут управляю тим місцем покути і жалю.“

„Брр...“ вирвало ся Філібертові де Мальбрєн. „Не приступаючи до тебе, мушу сказати, що я жив в крапцях околих! І тут прийдець ся мучити ся мені? Ти зовсім не веселий товариш, друже Вергілю. Але видаєш ся міні добрим і розумним чоловіком. Будь ласкав, приятелю, скажи: нема у вас якої діри часом, щоб можна нею перекрасти ся у небо? Я, бачиш, отверто балакаючи, мав би велику охоту дістати ся там.“

Вергілій заперечив головою.

„На що тобі діри? Звідти можеш пійти у рай і великими воротами, але вперед мусиш заслужити на се; щоб однакож заслужити, на се потреба часу.“

„І колиж се може стати ся?“

„Коли щезне і забудеть ся заподіяне тобою на землі лих, і коли змиєш бруд, яким з'огидив ти твою душу.“

І Вергілій повів лицаря на високу гору та показав йому глибоку долину, в якій находило ся много слабих, тривожних, виголоднілих, побитих, окровавлених, босих і нагих людей.

„Чи пізнаєш тих людей, що навіть свити на плечах не мають?“

„Здається міні...“ муркотів Філіберт, „так отсе й е... безперечно, так... виджу між ними деяких тих яких попавив я на стосах, яким зрабував я дах над головою, а самих прогнав в дику пущу, щоб вони попропадали там марно...“

„Се тіни тих бідаків, що за свою віру терпіли від своїх братів, яких і ти доволі мучив Філіберте. Завдяки насильствам і безумним варварствам, яких ти, у купі з твоїми товаришами, допускав ся на нещасливих, блудять вони голі і дрожачі від зими. За свого життя осліп ти для їх мук. Тепер будуть вони все перед тобою, побачиш їх куди небудь звернеш свої очі. Така воля божя, а я виповняю його приказ.“

„Брр...“ повторив Філіберт, покрутивши головою. „Я волів би вже в смолі сидіти, як постійно дивити ся на ті марні кістяки. Щоб ще хоть трохи були одягнені.“

„То одягни їх, Філіберте, одягни їх своїми власними руками“, сказав приязно Вергілій, „а можливо, що тоді усміхнеть ся тобі божя ласка.“

„Що-о? Я, хрестоносець, я мав би стати кравцем і працювати для невірних мерців?“

Філіберт розлютив ся; він насварив Вергілія послідніми словами і відійшов. Обійшов ціле чистилище, в кожній стіні нишпорив за дірою до неба, а не найшовши нічого, вернув назад до поганьського поета. „Отжеж мушу сидіти коло тебе так довго, аж ти не схочеш відпущити мене?“

„Я вже тобі...“

„Так, так... ти казав міні... пригадую гаразд... А від тих небіжиків не можеш мене ніяк освободити?“

„Ні, Філіберте! Поможи їм, а рештою не призи ся!“

„Вони доскулюють мені неможливо, Вергілю. Вони виють, дрожать, дзвонять зубами, їх тіло посиніло як базник... Й їх нагота вальить мою душу... страшно міні і важко, ох, як важко...“

„Прикрий їх, а не будеш бачити їх нагоги.“

„Алеж, коханий брате! Тепер, я може і взяв би

*) В Сирії, де лежить Єрусалим.

**) Магометани, в яких руках знаходиться Палестина.

***) На більшу славу Бога.

*) Воляки, що ходили відбивати від Магометан Єрусалим.

ся вже до сего, але перше треба би уміти шити, а я — я не вмію шити... А потім — як їх страшно бо-гато...

Гей, гей! Коби я знав був, що в чистилищі буду мусів займати ся кравецтвом, не навбивав би я їх так багато!... І звідки взяти міні так много матерії, щоб усіх приодіти?...

„Бачу на тобі лицарську кірею, яка має дуже чудесну прикмету. Кілько би ти не врізав з неї на одіж для одного бідака, вона не зменшє доти, доки не прикриєш послідного нещасливця.“

„Се дуже інтересне!“ обізвав ся лицар, здіймаю-чи кірею. „Сего не догадував ся я ніколи. А звідкиж взяти міні ниток?“

„Чиж не маєш жадного шматя, сорочки та штанив? Поторочи їх на нитки, а вистарчить тобі на ці-лий час праці.“

„Алеж, мені треба величезної скількості голок.“

„Голки можеш поробити з меча та ратища.“

„А звідкиж взяти міні ножиць, наперстка і зага-лом усіх кравецьких знарядів?..."

„Се все можеш зробити з твого шолома, нара-менників та щиту.“

„Гм... з тебе дуже хороший винахідчик і після ваших поглядів, воно може і гарно... Але, послухай-же, Вергілю; як я усьо скину з себе, то я сам лишу ся нагим.“

Вергіль глянув строго в його очі і сказав:

„А чиж тамті приодіти?“

Лицарови стало ніяково, він почервонів, махнув безнадійно рукою.

„Ну, нехай дієть ся після твоєї волі... Будем шити... щоб не зазнавати мук від тих обдертих неща-сливців... Беру ся вже... Давай сюди!..."

„А щоб тобі не кучило ся, дам тобі товариша..."

сказав Вергіль.

І він привів до Філіберта того самого Сарацена, що коло Акри розпанахав йому живіт. Бо як тільки Філіберт спустив духа, попав ся Сарацен під тяжку руку Рішарда Львине Серце, який розтяв його своїм мечом від голови аж до сідла.

Філіберт утішав ся присутністю Сарацена, а Са-рацен — присутністю Філіберта: вони хоть вороги, були знаками і товаришами битви. Оба дивували ся, що найшли ся в однім і тим самим місці.

Філіберт йойкнув:

„Я тут, бом вчидив багато поганської крови. А тиж?“

Сарацен простогнав:

„А я, бом вчидив багато християнської крови.“

Але Вергіль сказав їм обом:

„Ви тому тут, бо обидва проливали людську кров і тому, що не давалисье людям хвалети Бога після їх сумління і волі.“

І тепер сидить Філіберт з Сараценом в чистилищі на високій горі; позагинавши по кравецьки під себе ноги, сидять у купі і шикють і шикють і шикють...

Коли зроблять один одяг, кидають його в долину, між обідрані тини. І як бачать, що знов одна тинь прикрила своє наге тіло, то муки чистилища видають ся їм в сей день зносійшими, темрява його ясній-шою і вони починають вірити, що Бог простить їм і пустить на раю. Філіберт дивить ся на Сарацена, Са-рацен на Філіберта і усміхають ся; — опісля крають новий кавалок матерії, згинають ся над своєю робо-тою і шикють і шикють і шикють...

те, щоби можна получити 300, 600, 1200, 1800 долярів і т. д. за відповідні місячні вкладки.

4. Щоби кандидат на \$600 посмертного безумис-но мусів залучити свідоч-тво від вказаного Союзом лікаря.

5. Щоби крім сталих о-значених місячних вкладок хоч половину посмертного сплачували члени місячно розметом.

Члени відд. 55: Гр. Цмайло, А. Брандбурга, С. Роман, А. Рак, і другі.

Члени відд. 132: В. Баськів, І. Гайдук, і другі.

Члени відд. 136: Я. Гойсан, Яким Тимців, М. Скрабут, М. Вархоляк, П. Завіня-ський, Йосиф Ядвісінчак, і другі.

II. Монесен, Па.

Уважаю за справедливо:

1. Щоби Союз виплачу-вав \$1200 посмертного тим членам, котрі будуть пла-тити відповідне місячне. Хто не може на тільки пла-тити, то може на пів, то е на \$600, а хто і тільки не може, то на \$300.

2. Щоби виплачувати од-наке посмертне як за му-жа так і за жену, если і жена буде платити таке саме місячне. Вношу се тому, що е много таких членів, що платять аж до 3-х організацій, щоби біль-ше мати посмертного. Если би Союз виплачував більше посмертне, то тоді всі ті не платили би до 3 організа-цій, а лиш до одної до Со-юза.

3. Щоби калікам платити \$300 за ногу або руку.

4. Аби Союз не відтягав з посмертного тим, котрі не здібні до роботи заповоги на утримане їх фамілій, що-би на такі заповоги розпи-сував розмет, бо кождий розумний чоловік не пожа-дує кілька центів на таку заповогу, бо знає, що й його може колись спіткати таке саме нещасте.

5. Щоби Союз платив за жену таке саме посмертне як і за мужа, если жена платить на ціле посмертне, інаше було би несправед-ливо і жен е мало в Союзі.

Прошу над тими внесе-нями застановити ся. Коли добрі, то прийміть, а ні — то відкиньте. Мав ще я де що більше написати, але випередив мене Іван Фе-дан, тож я годжусь з тим, що він писав, що до того часу Союз виплачував не-справедливо, бо всі плати-ли однако, та не однако брали заповогу.

А. Цимбала.

III.

Подаю подь розвагу де-легатів наблизкоючой ся Конвенції Союза слѣдуючі проекти:

1. Щоби Конвенція Со-юза відбувала ся що 4 ро-ки а не як до тепер що два роки, бо се много гро-шей коштує.

2. Аби на видатки коб-венційній платив кождий член що місяця 1 цента, що зробило бы за 4 роки (вдоль 6000 членів) суму \$2.880 00 а тільки менче більше Конвенція коштує.

3. Аби Союз мав свій

дом і офісь вь однім мѣстѣ и аби тамь мешкали всѣ головні урядники.

4. Аби вступне було та-ке: вдоль 16 до 20 лѣтъ 50 центівъ, вдоль 20 до 25 \$1, вдоль 25 до 30 \$1.50, вдоль 30 до 35 \$2.50, вдоль 35 до 40 \$5.00, вдоль 40 до 45 \$10.00.

5. Аби посмертне под-выштити на 700 доллярівъ, але вдоль сеѣ сумы вдотя-гати посмертне за жены, заповоги вь разѣ калѣцтва и т. п. и давати ихъ чле-намъ якъ позичку.

6. Аби «Союзъ» и «Сво-бода» уживали правописи фонетичной, якои ужива-вають усѣ украинскій ча-сописи вь Галичинѣ и Ро-сії.

Членъ Союза.

Дописи.

Chicago, III.

До сего часу наше слав-не Чикаго спало сномъ праведныхъ, помимо, що значнійшій гуртокъ Руси-нівъ мешкає тутъ вдоль довшого часу. Більше якъ десять лѣтъ истнує тутъ православна церковь удер-жувана переважно нашими Русинами. Два роки тому

заложено уніяцку церковь на полудневої сторонѣ мѣ-ста, де теперъ свѣщ. о. И. А. Заклинскій. Нарештѣ вь сѣчни сего року заложе-но третю церковь — самъ разомъ знова уніяцку на

північно заходній сторонѣ. Свѣщ. ту е о. Викторъ Ко-валицкій зь угорскої сто-роны. Причиною бездѣль-ности тутешныхъ Русинівъ не бувъ анѣ бракъ вдпо-вѣднихъ силъ анѣ бракъ интелігентныхъ и охочихъ

людей до працѣ. Цѣла пе-решкода лежала вь незвы-чайномъ роздробленю Ру-синівъ по цѣломъ Чикаго а за тимъ бракъ знакомо-сти и єдности. Дперва за-ложене церкви на північ-ной сторонѣ мѣста згурто-вало ихъ и запознало мѣжъ собою.

Наслѣдкомъ сего щоразъ то більше число приступа-ючихъ до Союза а вкѣнци заложене читальнѣ 12-го с. м. вь домѣ Дра Сѣмено-вича. Иніціаторомъ того

гарного дѣла е панъ Павло Шпикула, молодий, интелі-гентный чоловікъ и щирый патріотъ.

На першій початокъ зб-бралось насъ тільки кіль-кохъ, щобъ дѣло почати а решту прикличе ся до го-тового. Выбрано такожъ на разѣ провизоричный вы-дѣль, вь складѣ котрого

війшли: Дрѣ В. И. Сѣме-новичъ, голова; Вас. Кри-вокульскій, заст. головы; Павло Шпикула, секретарь; Игнатъ Ничай, касієрь; Ив. Гаєвичъ, заст. секрет.

За-разъ таки зложено мѣсячну вкладку 25 цнт. и вступне 50 цнт. зь наддатками, а такъ:

Стеф. Яновичъ, адвок. 3.00
Василь Стронскій 3.00
Илько Коцуръ 2.00
Василь Кривокульскій 2.75
Павло Шпикула 2.75
Дрѣ В. Сѣменовичъ 5.75
Иванъ Гаєвскій 75
Гнатъ Ничай 75

Разомъ отже \$20.75

Зобраня читальнѣ будуть відбувати ся вь кожду су-боту вь домѣ Дра Сѣмено-вича, 719 Milwaukee Ave., о год. 8-ой вечеромъ и вь недѣлю о 2-ой год. попол.

Постановлено заразъ зь краю спровадити книжки а деякі купити ту вь А-мерицѣ, и заперенуерова-ти деякі часописи — а ре-шту часописей якъ «Літе-ратурно-науковий Вістникъ», «Діло», «Гайдамаки», «Сво-бода», «Фармеръ», «Ранокъ» члени будуть позичати.

Вь разѣ розвязання чи-тальнѣ маєтокъ еѣ перехо-дить на товариство им. А. Бончевского.

Нарештѣ вывязалась дис-кусія якъ назвати новоза-ложеноу читальню. Мѣжъ инчими поднѣсь п. Шпи-кула, щобъ читальня при-няла имя Юрія Соломій-чука атамана «Січі» вь Жабю.

Сей внесокъ поперѣ та-кожъ Дрѣ Сѣменовичъ, а по-заявъ выводы его мають більше чимъ мѣсцеве зна-чѣне, я вь скороченю по-даю его промову.

„Причина, говоривъ Дрѣ Сѣменовичъ, для якои мы Русины такъ дуже поволи поступаємо вь напѣмъ вд-родженю, не лежить толь-ко вь народной масѣ са-мої але и вь поодинокихъ ей одиницяхъ. Не бракъ намъ розуму, не бракъ о-хоты до поступу и працѣ а бракъ намъ людей оди-ниць, котрі зьумѣли-бъ

потягнути за собою на-рѣдъ, котрі умѣли-бъ за-грѣти его до жертвъ, ко-трі умѣли-бъ его зьоргани-зовати. Однимъ словомъ, намъ бракъ вождівъ. Якъ войско на войнѣ потребує

вожда здѣбного и великого, такъ и нарѣдъ вь борбѣ о своѣ права, о свое истно-ване, потребує людей, ко-трі своїми дѣлами, своїмъ пожертвованемъ и працею

вказували-бъ масамъ до-рогу. Усе — родана, гур-токъ, громада, нарѣдъ по-требує вдповѣдного чоло-вѣка. Чимъ більшій гур-токъ людей, тимъ выраз-нійшій мусить бути и его

провѣдникъ. Вожди народу творять ся зь проводирівъ, сѣ зь проводниковъ. Коли проводникъ свого гурточка вдзначить ся чимъ важ-нымъ, узнає его ширша

„Якъ президентъ міністрівъ Керберъ бувъ тамтого року у Льво-вѣ, Русины урядили демонстрацію проти него.

(Дальшій тягъ дописей на стор. 5.)

Читайте, що каже Дрѣ Ландесъ:

Я маю найбільшу практику вь Сполученыхъ Державахъ, Канадѣ, Мексики и Полудневої Америцѣ.

Черезъ 20 лѣтъ я лѣчивъ Але сли можешъ бути вы-лѣченый, я тебе вылѣчу. Лѣчу лишъ муштинъ. Що небудъ тобѣ долягає скажи або напиши менѣ. Вылѣчу кождий випадокъ до якого ся возмю. Хоробы мѣхура и почокъ. Утрата памяти. Утрата лужеской силы. Утрата животности. Лѣчу безъ болю, не вдер-жваю вдъ працѣ.

Если е не до вылѣченя не беру ся до него. Сли не можешъ бути вылѣ-ченый, скажу тобѣ вѣ-тверго.

Що року лѣчу тысячѣ людей. Роблю сотки операцій що мѣсяця. Вылѣчу тя дома, сли не можешъ прійти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромъ.

Сли еси хорый зайді або напиши до

DR. LEONARD LANDES.

89 140 E. 22nd St., New Yor, N. Y.

Лікарі вірять в него

По шпиталяхъ и в приватній практицѣ, в Америцѣ и заграни-цею, визначні лікарі уживають

Д-ра Ріхтера Котвичного

Пейн Експелеру

як средство на Руматизм, Го-стець, Невралгію, Болі грудий и членів.

„Я живив Дра Ріхтера Ко-твичного Пейн Експелеру в мойй практицѣ. Совѣстно могу сказати, що сей лѣк втварий праносив значну полеку в мускулярным руматизмѣ, гістѣ и невралгіѣ.

J. M. Thompson, M. D.
386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.

Приготований під наглядомъ лікарівъ згідно з острій німецкимъ закономъ.

У всѣхъ аптекахъ по 25 і 50 центівъ.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

маса за свого проводиря а вдтакъ накопи вѣнь вно-ситъ ся на рукахъ масы, вноситъ ся выше весь нарѣдъ, и узнає его за свого вожда. Мы, Русины, до се-го часу не звертали уваги на сю обставину, длятого мѣжъ нами, анѣ ту вь Аме-рицѣ анѣ вь краю, нема не то правдивыхъ вождівъ.

але хотѣбы проводирівъ. Е проводники по неволи. Лю-де, котрыхъ высунено або самі высунались на передъ зь конечности, бо не було нѣкого лучшого, нѣкого вдважнійшого на ихъ мѣ-сце. Зь такихъ „по неволи“ проводирівъ для загалу мало користи, бо у тихъ людей бракъ вдповѣднихъ силъ и здѣбностей на ста-новиско, на яке они выби-лись, бракъ вытревалости, пожертвованя для загалу, бракъ огня, котрый бы змѣгъ розпалити душѣ за-галу и ихъ потягнути за собою. Ихъ змушує до по-зѣстаня на томъ станови-ску або конечности, або власна особиста амбіція.

Найлучшій примѣръ ось такихъ „поневоли героївъ и вождівъ“ дала у Львовѣ демонстрація Керберівска*). Чотыри тысячѣ народа ру-шило передъ палату намѣ-сника, розумѣсь, зь про-водниками на чолѣ. Наразъ цѣлої той масѣ, якъ можъ було сподѣватись, засту-пивъ дорогу невеликій вддѣль полісманівъ зь я-кимсь комісарикомъ полі-ції и не говорячи слова (якъ се сконстантували ча-сописи), почавъ пражити

*) Якъ президентъ міністрівъ Керберъ бувъ тамтого року у Льво-вѣ, Русины урядили демонстрацію проти него.

(Дальшій тягъ дописей на стор. 5.)

Проекты.

Подь розвагу IX. Голов.

Конвенції „Р. Н. Союза“

I.

Від членів брадтв Р. Н. Союза, відд. 55, 132 і 136, в Карнегі, Па.

Вносимо:

1. Щоби всі члени мализачо кравдячі велике число однакове право в Союзі. членів Р. Н. С. — 3 § 18: До тепер хоч однаково пла-точка м) від слів „Если тять всі, то помимо того

одні мають право до \$300, другі до \$900 (жонаті). Але вописею, якої уживають всі і жонаті, если муж і жена рускі школи і просвѣчені належать до Союза мають люде в Галичині, і нале-право не до \$1800, а лише жить еї перепровадити ко-до \$1200 і тратять одно чи-слю «Свободи».

Длячого відстрашувати людей від Союза такими несправедливими постано-вами?

Треба отже викинути слѣ-дуючі непотрібні постано-ви:

3 § 6: як злишні і лише

від паради точки під б), в), г) і уваги. — 3 § 7: від в) до кінця, як злишне. — 3 § 9: від слів „То само“ і т. д. до кінця, як злишне. — 3 § 17: точка під и) як злишне. — 3 § 18: точка Д. 2) в справі посмертного по жені і ухвалу 14, „До-даток до Статувів“, як ра-точка м) від слів „Если тять всі, то помимо того

одні мають право до \$300, другі до \$900 (жонаті). Але вописею, якої уживають всі і жонаті, если муж і жена рускі школи і просвѣчені належать до Союза мають люде в Галичині, і нале-право не до \$1800, а лише жить еї перепровадити ко-до \$1200 і тратять одно чи-слю «Свободи».

Длячого відстрашувати людей від Союза такими несправедливими постано-вами?

Треба отже викинути слѣ-дуючі непотрібні постано-ви:

3 § 6: як злишні і лише

від паради точки під б), в), г) і уваги. — 3 § 7: від в) до кінця, як злишне. — 3 § 9: від слів „То само“ і т. д. до кінця, як злишне. — 3 § 17: точка під и) як злишне. — 3 § 18: точка Д. 2) в справі посмертного по жені і ухвалу 14, „До-даток до Статувів“, як ра-точка м) від слів „Если тять всі, то помимо того

одні мають право до \$300, другі до \$900 (жонаті). Але вописею, якої уживають всі і жонаті, если муж і жена рускі школи і просвѣчені належать до Союза мають люде в Галичині, і нале-право не до \$1800, а лише жить еї перепровадити ко-до \$1200 і тратять одно чи-слю «Свободи».

Длячого відстрашувати людей від Союза такими несправедливими постано-вами?

Треба отже викинути слѣ-дуючі непотрібні постано-ви:

3 § 6: як злишні і лише

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

Часопис для руского народа въ
Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“,
выходить по вторгнѣ въ Четвергъ
и кшуге:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ... \$1.00
до старому краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ... \$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на ч. 1, Львівъ, а російскій Украинцѣ
черезъ Книгарню „Кіевской Старини“
Безаківска 14, Кіевъ.

Оплатувати газету треба все-
гда зъ горы.

Грошъ треба посилати въ реджістрова-
нѣ листѣ, або черезъ експресовый, або
почтовый money order (моямъ ордеръ). Мо-
ney order, то е картонку, котру достанете
у почтара або агента на експресовѣмъ
офісѣ, пошлать намъ, бо безъ того мы не
можемъ грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Хто хоче, чтобы его адресъ змі-
нитъ мусить подати намъ, кромѣ
нового, такожъ свой старый адресъ.

„Православіе, Самодержавіе, Наро- дность“.

(За „Рідний Крає“).

Се — три основы казѣон-
ной політичної віри, або,
як кажуть, три кіти, що
на їх стояла доси Росія.
Прихильники старых по-
рядківъ здавна промовляють
сі слова, і тепер про них
кажуть члени „Русскаго
собранія“ і подібні до них
люди. Вони кажуть, що
без сих основ (православія,
самодержавія і народности)
не може жити Росія, а че-
рез те, мовляв, треба сі о-
сновы піддержувати і обо-
роняти всіма силами.

Розгляньмо-ж сі основы
старого політичного ладу,
що они значать і до чого
ведуть. Перше всего зау-
важимо, що на сих основах
доси жила Росія, і ми вже
бачимо, до якого лиха до-
жила ся. Видно, не дуже
кріпкі і міцні сі підвалини
державного і народного жи-
тя, коли нарід бідує і дер-
жава хитаєть ся.

Православіе, себто хри-
стіянська православна віра
до сього часу панувала в
Росіі. Ніхто не мав права
намовляти кого небудь до
якоїсь віри, як тільки до
православної. А як хто з
православних хотів перей-
ти на иншу віру, того ка-
рано, як злочинця, неначе
за крадіж або за розбій;
неначе можна кого небудь
силою загнати в рай, при-
мусити до якоїсь віри.
Православна віра зветь ся
соборною, себто, що усі
діла віри мусять рішати

ся собором, зібранем вір-
них. Отже правительство
ще з давних часів відняло
у православних християн
право збирати собори, ви-
бирати собі священників та
архиєреїв, як колись бува-
ло. Священники та архіє-
реї настановляють ся від
начальства так само, як і
всякі чиновники. І все ду-
ховенство мусіло служити
інтересам правительства.
Церков православна так
само не мала волі, як і ці-
ла Росія. В сьвятім Пись-
мі сказано: „Дух живетам,
де свобода“. І ще сказано:
„Де два або три збереть
ся во імѣ Мое, там і я се-
ред їх“. Церков — се сло-
во ввійшло до нас з Гре-
ції, і означає — громаду
вірників. А в нас доси,
можна сказати, не було ні-
якої громади, а були тіль-
ки священники, настанов-
лені від начальства, та о-
кремі люди, що повинні
ходити до храму та спов-
няти сьбряди. Одно право
зістало ся в парохіян —
визирати церковного ста-
росту, та й то не вільними
виборами: по закону духо-
венство вказує, кого саме
треба вибирати. Здавна вже
церков мусить служити
правительству, священники
та архиєреї мусять твори-
ти волю міністрів та владик
земних. Як було ще крі-
пацтво, священники навча-
ли: „раб нехай слухає па-
на свого, не тільки через
страх, а й по совісті“. Ви-
ходило так, наче всяка не-
правда і всяке лих в дер-
жаві робить ся на підставі
Сьв. Письма.

А скільки лиха робило
ся іменем православія на-
чеб то для слави Божої?
Згадаймо тих, що відхили-
лись від православія, шу-
каючи правди: духоборів,
штундистів і т. д. Іх гніти-
ли, нераз мучили, виганяли
з рідного краю, засиляли на
Сибір, а духобори мусіли
втікати аж в Америку, де
всякому вільно вірувати, як
хто хоче. Остатніми часами
і в Росіі правительство му-
сіло уступити в сій справі:
17-го цвітня 1905 року ви-
даний був маніфест про
вільність віри, хоч, звичай-
но, справжньої вільности
ще не має.

Нам не треба ніякого на-
сильства задля віри; пра-
вославним людям так само
треба, щоб ніяка власть
земна не мішала ся до ді-
ла Божого, треба, щоб пра-
вославна церков, як і вся-
ка инша була сама в собі
вільна і перестала служити
правительству.

Самодержавіе — се сло-
во, на яке всякий час опи-
рала ся правительственна
власть у Росіі. Як були
колись у старовину князі
в нашій землі, то вони не
звали ся самодержавцями.
Потім руську землю завою-
вали Татари, а як царі мо-
сковські визволили ся від
татарської влади, то стали
звати ся самодержавцями,
бо вони вже самі, без та-
тарского дозволу, правили
землею. Так тое слово
вдержало ся й досі. Тепе-
рішні чиновники, правую-
чи в Росіі іменем царским
і не даючи волі нікому, не

даючи народу права само-
му правити ся, стали сті-
ною коло царя і кріпко
держать ся і зуть той лад
самодержавіем. Та й як
чиновникам не стояти за
самодержавіем! Як нарід
доступить до влади і сам
буде собою правити, тоді
нащо ж здадуть ся чинов-
ники? Тоді вони не потрі-
бні, тоді їх розжене ся і
вони зникнуть. Тому не
тяжко е зрозуміти, чому їм
так потрібне самодержавіе.
Але народ мусить добивати
ся, щоб правування в Росіі
належало не до чиновни-
ків, а самому народови,
як се й зазначено у мані-
фесті 17 октября.

„Народность“ — се ще
одна основа до теперішн-
го правування в Росіі. Пра-
вительство намагало ся, не
давати вільно розвивати ся
тим народностям, які жи-
вуть в Росіі: Украинцям,
Литвинам, Вірменам і т. д.
і старало ся, щоб усі на-
родности, по змозі забули
свою мову, свої закони і
звичаї та стали такимиж,
як і Великоруси (Москалі).
Через то й виходило, що
„од Молдавана аж до Фин-
на — на всіхъ языкахъ все
молвить“, усі народи при-
гнічені, усі в ярмі. Від та-
кої політики наша Україна
зазнала багато лиха. Пер-
ше всего, відняли в нас
наші права і закони і за-
вели свої. Тоді відняли в
нас нашу школу, наше
слово, не дозволили вчити
ся нашою мовою, видавати
наші книжки та часописі.
За саме тільки Сьвяте Пись-
мо нашою мовою немало
людей терпіло: правитель-
ство не дозволило печатати
Сьвяте Письмо нашою мо-
вою, а як напечатали до-
брі люди за границею та
привезли ті книги в Росію,
то в кого знайдуть таку
книжку, тоге беруть під а-
решт, а книгу також ареш-
тують. І тільки ось тепер,
під час революції, здобули
й ми право видавати свої
часописі, а по школах й
доси ще не можна вчити
по нашому.

Так во імѣ „казѣонної“
народности великорускої
гнітили всі инші народи.
А чи добреж було від того
самому народу великору-
скому (російському)? Яку
користь мав з того сей
нарід? Чи мав же хоч він
волю, чи мав він добрі за-
кони і порядки? Як усі
„обідрані сироти“, инші
народи бідніли і терпіли
лих, — то чи багатів же
з того нарід великоруский,
якого іменем те все роби-
ло ся?

Кому доводило ся бути
у великоруских губерніях,
той бачив, що нарід там
обідраний однаково, як і
скрізь, а в деяких губер-
ніях (над Волгою) і ще й
гірше обідраний, ніж у нас.
Страшний голод там бу-
ває дуже часто. Людей
бють нагаями не менше,
як і скрізь у нашій держа-
ві. Освіту народну там
спинали так само, як і
скрізь.

Ми коротенько перегля-
нули основы старого ладу
і бачимо, що ті основы на-
м не годять ся, що на них

не можна збудувати добро-
го нового ладу. Замість ка-
зѣонного, державного пра-
вославія, мусить бути віль-
ність віри всякої і вільність
віри православної. Замість
самодержавія мусить бути
конституційне народоправ-
ство. Замість казѣонної на-
родности мусить бути воля
і добро кожної народности
— і великорускої, і укра-
їнської, і всякої иншої.

Воззваніе до амери- канскихъ Русинѣвъ.

Одинокій чоловікъ межи
свѣтскою інтелігенцією
на Угорщинѣ, котрий еще
не встыдає ся називати се-
бе Русинѣмъ (бо все про-
чи суть мадарскими гр.
католиками) Іванъ Гомшукъ,
адвокатъ и кураторъ пер-
ковный въ Марм. Сиготѣвъ
6 ч. газетки „Наука“ по-
мѣстивъ воззваніе до угор-
скихъ Русинѣвъ, въ котрій
то статѣ въ своей наготѣ
представляє печальное по-
ложеніе нашихъ подкарпат-
скихъ братѣвъ. Інтеліген-
ція такъ духовна якъ и
свѣтска спить спокійнымъ
сномъ, нема сили, котра
бъ ихъ пробудила и если
остане все, як е, въ ко-
роткій часъ можемо заспѣ-
вати надъ могилою угор-
ской Руси „Вѣчную па-
мѣть“. Ученны люди той
умирающей народности ма-
ють чисто мадарске выхо-
ванье, читають исключи-
тельно мадарски книги и
часописи, а ту одинокую
руську газету „Науку“ лед-
ви котрий читає, або пред-
плачує.

Акційное Общество Унію
(наслідниця Общ. св. Ва-
силія Великого закрытого
только задля своей назвы)
що року мусить доплатити
на „Науку“ 700—900 ко-
ронъ изъ своей касы и якъ
пише редакторъ „Науки“,
о. Августинъ Волошинъ:
уже радилося наше Обще-
ство о прекращеніи издава-
нія „Науки“, но обще со-
браніе выповѣло, что еще
за полъ года на пробу
буде выдавати „Науку“,
потомъ же... и сами не
знаемъ, что буде.

Дуже сумно. Якъ пере-
стане еще и тотъ наша о-
динока газетка виходити,
тогда и изъ статистики
можно вытерти „рутенску“
народность въ Угорщинѣ
(тажъ и такъ общеизвѣстно,
что той народъ тамъ не
числѣть, только въ стати-
стики существуете).

Пытаю ся всеѣхъ амери-
канскихъ Русинѣвъ, чи по-
зволитъ имъ совѣсть хо-
лодно придиавлять ся на ти
сумни факты, холодно при-
диавлять ся, якъ колька сто
тысячъ кривныхъ, родныхъ
братѣвъ вынародовляеся, чи
не есть то повинность кож-
дого американского Руси-
на, котрый має искру лю-
бови до своего родного пред-
платити 8 коронъ (\$1.75)
на „Науку“, чтобы ей не
дати погинути, чтобы не
дати способность ворогамъ
радовати ся смерти того
бѣдного, но чесного, бого-
бойного и до всего добро-
го способного народа?

Общество „Унію“ намѣ-
ряє купити домъ для дру-

карни и книжной торгов-
ли для просвѣщенія наро-
да и то въ той способъ, что
выпуститъ 200 новыхъ ше-
ровъ (акцій) по 50 коронъ.
Если возможно буде прода-
ти акції, всео пойдє нав-
передъ, а якъ нѣ, то всео
пропало.

Пытаю ся Васѣ, ам. Ру-
сины, колько межи Вами
такихъ, котрыхъ Богъ об-
даровавъ земными благами,
чи Вы не въ силѣ вынати
зъ кешени колька доля-
ровъ (тажъ одна акція толь-
ко \$10.00), покупити акції
и не дати погинути дѣлу
святому, народному?

Въ „время оно“ въ Гали-
чинѣ нѣкто не думавъ, что
руська народность еще жє,
або жити буде; положеніе
Галицкой Руси было саме
такое, якимъ есть нынѣ на
Угорщинѣ и прійшовъ часъ,
Русь ся пробудила и по-
родила сыновъ, котри гото-
ви были всео пожертвovati
за свою Матерь и наставъ
новый животъ. И хотъ ны-
нѣ Галицкая Русь подѣле-
на на партіи, а мимо того
еще така сильна, что нѣ-
кто ю не може стерти зъ
лица земли.

И память тыхъ славныхъ
мужѣвъ жє, что Галицкую
Русь пробудили до нового
живота и они певно доста-
ли свою надгороду у Бога.
Нынѣ Угорская Русь не
має помочи жадной, но мы
ам. Русины можемо ю сво-
ими жертвами возставити
до нового житя и то въ
такій способъ:

1) Каждый, кто любитъ
свою народность и въ луч-
помъ матеріальномъ по-
ложєнію находится, повиненъ
купити акції (шєры) отъ
Общ. Унію. Акції прино-
сили в г. 1904 и 1905 по
6 прц

2) Каждый грамотный чо-
ловѣкъ нехай безусловно
жертвуетъ 8 коронъ рочно,
чтобы предплативъ „Нау-
ку“.

3) Каждый чоловікъ не-
хай напише де что хотъ
разъ до рока до „Науки“,
бо редакторъ о. Волошинъ
хотъ щиро працює и дѣлає
всео возможное для блага на-
рода, только одєнь чо-
лвѣкъ и то чоловікъ тѣле-
сно слабый, котрый яко
профессоръ учит, препаран-
дїи учитъ 27 часовъ що
тыждєнь и помощниковъ жа-
дныхъ не має.

Помагайте руски братя
морально и матеріально то-
му бѣдному народу, ко-
трый еще и въ парламен-
тѣ своего заступника не
має и Богъ поможетъ, что
подъ Горами Карпатскими
опять водворится рускій
духъ и може мати еще
красну будущность колись
славная Угорская Русь и
розыйдутъ ся враги ея и
отбѣжать отъ лица ея не-
навидѣющіи ю.

Съ нами Богъ!

Орестъ Злочийскій.

Повысшу статью надѣсла-
ну намъ до друку радо
публикуємо, бо се одєнь
хочъ и слабый обявъ того,
що Русь Угорска хоче жи-
ти. И жити она буде, если
угорскій Русины самі ста-
нутъ пѣтнувати своихъ вра-
дниковъ народныхъ и воз-

мутъ ся щиро до працѣ
надъ поднесенемъ Русинѣвъ
въ Угорщинѣ. Але подне-
сти рускій народъ на Угор-
щинѣ можна не описами
подорожей до Риму або
тимъ подобныхъ рѣчей (якѣ
друковались въ „Науцѣ“) та
еще незрозумѣлою наро-
дови мовою. Угорскій інте-
лігенты, що хотѣть справдѣ
щось зробити для своего на-
рода, мусѣть зблизитись до
него, познати его щоденный
потребы, уживати его вла-
стной народной а не штуч-
ной мовы. Тодѣ народъ ихъ
зрозумѣе и поде за ними.
Не зашкодилобъ, абы угор-
скій інтелігенты взяли собѣ
примѣръ зъ Русинѣвъ гали-
цкихъ, буковинскихъ и
російскихъ. Всео они про-
мавляють до народу его
рѣдною мовою, всео они ста-
рають ся дбати о его бу-
денный интересы. И якъ дов-
го галицкїи та буковинскїи
інтелігенты вживали штуч-
ной мовы, писали про ко-
лишнихъ князѣвъ та бес-
купѣвъ, такъ долго народъ
бувъ темный и сторонивъ
водъ нихъ. Доперва зъ за-
гальнымъ ужанемъ наро-
дной мовы и увагою на бѣ-
жущій щоденный потребности на-
родной дойшли Русины гали-
цкїи и буковинскїи до
своей теперѣшной силы —
до якої и Русины угорскїи
дойдуть, если пойдуть тою
самою дорогою.

Ред.

На Боевий Фонд в Галичинѣ

зложили:

- 1) **За руки ред. „Свободы“:**
1) 3 Елмѣра Гайте, Н. Й. для
радикальной і соціаліст. партіи ско-
лектувала п. Анна Курила \$10.55.
Анна Курила 1 дол.
По 50 цнт.: Митро Панила, Се-
пиріян Комаринскій, Іван Рѣпка.
По 25 цнт.: Василь Федчик, На-
стя Лазьо, Іван Гонца, Анна Мель-
ник, Максим Королишин, Єва Баль,
Єва Строівус, Антоній Васьо, Филип
Акрівич, Кароль Смолка (Поляк),
Николай Федчик, Стефан Вушетскій,
Анна Гнатко, Анна Сналько, Ільво
Курила, Филип Рудкїй.
По 20 цнт. Іоган Смолка (Поляк).
По 15 цнт. Єсеня Гайдош, Ма-
риса Семетковска.
Юлія Юрчак 5 цнт.
3 Читальни (на котру жертвова-
ли І. Ардан 2 дол., Ал. Курила
1 дол., Вар. Швайка 1 дол., оста-
ло по відтягнуто розходу на кни-
жки) 3.50 дол.
Разом 10.55.
2) 3 Лорейн, О. зложили на ру-
ки А. Русенка на всі три партіи.
По 1 дол.: Іван Возняк, Іван
Пішко, А. Русенко, Ігнатїй Криск.
По 50 цнт.: Іван Шихнакскій,
Іван Шургог, Йосиф Санужак, Ста-
ніслав Мунтафар, Семко Стася,
Френк Ватрас, Алексїй Вислопскій,
Стефан Коваль, Михайло Церлопъ,
Давид Битлей, Андрей Униско, А.
Сенько, Михайло Галанка, Вартоло-
мей Униско.
По 25 цнт. Йосафат Шведа, Те-
одор Тизинскій, Онуфрій Зазуля,
Н. Н., Афтан Костишак, Іван Ту-
зинскій. Разом 12.50
3) 3 Нортгемптон Па, (Ормрод)
сколектував Іван Онушка.
Нестор Дмитрів 1.90 дол.
По 1 дол.: Онушка Іван, Целин
Мих., Мазур Тео., Бубинько Іван,
Чарни Кость.
По 50 цнт.: Грєса Роман, Грєса
Стефан, Ставай Тео., Артим Тео.,
Воротила Іван, Грабар Мих., Мотъ

ко Василь, Вороний Степан, Бабик Степан, Гузій Іван, Бурян Іван, Хомка Василь, Волянський Іван, Дабик Мих., Синько Іван, Кошда Андрей, Мотко Іван, Недзельський Іван, Гаргай Іван, Кашицкий Іван, Рабей Іван, Єдинак Онуфер, Гаргай Теодор, Бруцян Павел, Федоринєв Мих., Кашицкий Василь, Тхір Яким, Горбовий Іван, Гулькевич Юзко, Горбович Василь, Роман Павлюк, Гулькевич Мих., Сарич Іван, Бруцян Ілько.

По 40 цнт.: Хомнякевич Никола. По 30 цнт.: Боднар Степан, Недзельський Мих., Дабик Юзеф, Гурбович Петро.

По 25 цнт.: Маркович Михайло, Ковалик Петро, Болос Антошко, Биньо Мих., Мотко Андрей, Філь Роман, Радь Кость, Мацко Онуфер, Бабик Стефан, Васер Теодор, Двурлін Лешко, Петрик Мих., Крайник Стефан, Сех Андрей, Тічак Павел, Боднар Никола, Романський Павел, Капустяник Никола, Копан Никола, Коваль Сташко, Старженський Іван, Срібник Василь, Василишин Василь, Єдинак Данько, Мазур, Семен, Смеркуцкий Мих., Сижік Іван, Гурняк Петро, Романський Лешко, Коруп Мих., Куруп Петро, Ситін Василь, Бруцян Теодор, Афтанас Бабак, Курятник Іван, Боньчак Петро.

По 20 цнт.: Тхір Григорій, Лучна Грисинько. По 10 цнт.: Ковальчик Осип. Разом 35 дол.

Гроші ті мають бути розділені так:

Для Р. У. П. \$10.00
Для партії соціал. дем. 5.00
Для пар. радикальної 5.00
Для нап. демок. 15.00

4) 3 МекАду Па. Д. Каптіула \$2.
5) 3 Кенмор, Канада, Петро Батюк 1 дол.

6) 3 Глестон, Н. Дак. Василь Богут 50 ц.

7) 3 Микіспорт, Па., Сестрицтво сьв. Ольги 5 дол.

8) 3 Мт. Кармел, Па. Іван Воргач 1 дол.

9) 3 Етелберт, Канада, для парті радикальної Янов Польовий 70 ц.

10) 3 Нортгептон, Па. сколектован Теодор Федько на хрестинах в Івана Домбровського для нап. демократів 4.35, зложили:

По 1 дол.: Теодор Федько, Стефан Кудлик.

По 50 цнт.: Іван Яковський, Ілько Гіба.

По 25 цнт.: Михайло Возній, Гринько Кочан, Мих. Чекеляк, Ілько Добан, Косцюк Мицишин. Разом 72.60

3 того жертвовано на Р. У. П. 10.00

62.60

Попередно 374.00

Сума 436.60

Редакція „Свободи“, SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

II) **За руки Народного Комітету:**

1) Руско українське Товариство „Січ“ в Нью-Йорк сколектувало меж своїми членами 23 дол.

2) На бали Сестрицтва св. Ольги ч. 4 на долині міста Нью-Йорк зібрано на Боевий Фонд 7.52 дол.

3) New York (Долина міста). Петро Ярема 2 дол.

По 1 дол.: Осиф Вашкевич, Андрей Кашицький, Іван Слободян, Іван Нижняк, Йосиф Ванцицкий, Михайло Тарнавський, Іван Марів, Волод. Фойт, Василь Сарич, Мир. Гундяк.

По 50 цнт.: Станіслав Шатко, Онуфрій Кучма, Олекса Сокольський, Онуфрій Блюба, Марко Гринишин, Стефан Бурда, Петро Брисак, Йосиф Крштинський, Стефан Мартинів,

Володимир Труло, Ян Цап, Василь Зиблікевич, Василь Маркевич, Єва Ганковська, Онуфрій Будник, Йосиф Піх, Марія Куряк, Іван Притула, Аатін Шеремета, Дмитро Пшич, Василь Лотоцкий, Вні Декі.

Никола Терпеливєв 35 цнт. Ілько Костецкий 30 цнт.

По 25 цнт.: Евдокія Михальчик, Михайло Трач, Ант. Підгорецкий, Олена Левицка, Максим Лебід, Мих. Котелец, Анна Котелец, Іван Шафран, Стефан Сивак, Мих. Серединський, Юліан Чопей, Іван Волк, Марія Сивак, Федор Буян, Дмитриншин, Сем. Магдал, Єсеня Робич, Йосиф Шудьга, Анна Мазурик, Михайло Дудар, Катерина Барна, Марія Геба, Андрій Бобаль, Євдоха Юзьяк, Семан Богачик, Іван Богачик, вмісто тікету на бал.

По 20 цнт.: Стефан Шефціо, Фігурський, Анастазій Сивак, Наконечний.

По 15 цнт.: Михайло Кулик, Іван Слота, Єва Серединська.

По 10 цнт.: Осиф Краєвський, Лукаш Тушиш, Олена Роман, Іван Семенюк, Іван Коченко, Безіменний, Іван Гладкий, Разом 32.35 дол.

Колектували пані Е. Струтинська і пані Нижнякевич. Честь ім!

4) 3 Ансолії Конн. Складка в Церкві дня 20-го Мая 1906 \$20.32 Брацтво Сестр. сьв. Єлени 5 дол., Іван Кутвара 25 цнт. Разом \$25.57.

5) 3 Савт Форк, Па., о. Ник. Підгорецкий 3 дол.

6) Yonkers, N. Y. о. Іван Велигорський \$5.00.

По 1 дол.: Марія Войтович, Тит. Дубец, Іван Спак, Марко Хома, Юрко Дудич, Герасим Волювач, Авкс. Телєп, Алекс. Лукасевич.

По 50 цнт.: Настя Павельчак, Анна Гуля, Таца Пех, Марія Хомляк, Анастазія Сисак, Герасим Палюх, Кирило Ковальчик, Варвара Скальська, Андрій Дзянба, Никифор Дурняк, Ієня Гузель, Іван Гузель, Марія Глянцко, Стефан Цар, Іван Феш, Іван Тиктор, Семен Квочко, Ілько Вариха, Телюфій Морох, Василь Малайко, Андрій Степик, Теод. Майчик, Іван Скробала, Іван Серединський, Ігнатій Шелецкий, Прокіп Демчар, Іван Демчар, Василь Пахолик, Василь Губяк, Семен Фецько, Іван Фецько, Єва Пупчик, Марія Павельчак, Іван Войтович, Андрей Серафим, Александер Ступицький, Іван Возняк, Йосиф Вариха, Йосиф Антонів, Іван Павчик, Іван Каршон, Іван Хома.

По 25 цнт.: Іларій Микуляк, Юстина Пац, Марія Васенко, Марія Серафим, Семен Гайдош, Анастазія Шренкель, Іван Гіркала, Ігорій Смеренчак, Атаназій Дубнянський, Теодор Василенко, Аркадій Бенцаровський, Афтан Дошня, Демян Лучковец, Юрко Макар, Алексей Дзянба, Петро Кот, Александра Бриніцка, Михайло Цар, Іван Бидель, Катерина Човка, Орина Човка, Єсеня Телєп, Федор Петришин, Андрій Чухта, Юлія Ковальчик, Семен Бришко, Діонізій Урбан, Андрій Рак, Семен Галушко, Антоній Дима, Осип Гіюз, Трофій Граган, Федор Павчак, Ірон Телючка, Марія Пупчик, Михайло Кашуба, Семен Стасяк, Теофія Петришин, Петро Чобінь, Іван Пеніович, Олекса Дзянба, Андрій Скрипак, Марія Василенко, Конрад Шелецкий, Павло Зеневяк, Баська Зелчак, Никифор Дзюбак, Дмитро Майчик, Прокіп Гіюз, Тимко Хомяк, Гнат Гаврильчак, Алексей Дзюбак, Іван Павельчак, Анна Скробут, Василь Зоріло, Наталія Пованда.

По 20 цнт.: Андрій Дмитрик, Дмитро Морох, Матій Тарбай, Федор Морох.

По 15 цнт.: Анна Спак, Анна Прегонь.

По 10 цнт.: Василь Мороз, Іван Войтович.

Разом \$51.55.

Колектували пані Е. Струтинська і честна дівчина Марія Войтович через кілька днів. За їх груд сей тяжкий заслужили собі на признанє і ширю подяку.

7) Ansonia, Conn.

По 1 дол. о. Ал. Улицкий, Агафія Бундзяк, Катерина Геряч, Андрій Підбережняк, Петро Кохан, Гринько Мостовий (давнійше).

По 50 цнт.: Юстина Підбережняк, Мартин Нелєх, Василь Гребіник, Петро Кіпчак, Анна Москалюк, Гринько Москалюк, Тимко Ціркот, Текля Кобаса, Стефан Петровський, Настя Хомкович, Данько Шкурат, Онуфер Кузяк, Анна Ібур, Агафія Горбаль, Лукія Журав, Виктор Гнатик, Іван Мадзік, Іван Бреня, Данько Перун, Ярко Качмар, Іван Войцеховський, Теодозька Горбаль (молодша), Конрад Горбаль.

По 25 цнт.: Василь Зановяк, Ілько Гонта, Савка Гірчиця, Гринько Михайл, Яким Рогач, Дмитро Шовтис, Євдокія Геряч, Максим Децьо, Іван Вольняк, Андрей Брухаль. Семен Підбережняк.

По 10 цнт.: Юлія Висовська. Разом \$19.55 а з давнішим \$20.55.

163.54 Попередно 278.55

Сума 442.09

о. Ів. Велигорський, секр. 25 Chestnut Str., Yonkers, NY.

Єслиб хто завважав в рахунках яку помилку, зволить сейчас повідомити редакцію „Свободи“.

Дописи.

(Продовжена зб сторони 3-он.)

домонстрантов, а комісарикь бачучи як чотиритисячна товпа Русинів почала мовь замотыличей вівцѣ на усѣ боки розбѣгатись — зъ выкрикомъ „язда, язда“ почавь якогось тамъ священника окладати. Вѣ ідругомъ мѣсци знова полісман плазувавъ панну Левицку и чотыритисячна товпа зб своїми проводниками и проводниками позволила на такий шкандаль, щобъ такъ страшенно дала себе зъигнорувати „яздою“ и побитемъ женщины — вѣ очахъ севж 4-тысячной товпы народа. Се такий шкандаль, се така огідна, бламажъ, се уже переходить людске понятє, щобъ такъ безчеснымъ могъ бути народъ. Се уже не Кафры, не Готентоты, але череда простон скотины не дасть себе вѣ такий спосібъ поневѣряти, а не то чотыритисячна товпа народу, що має претенсію до цивілізації.

Ось послушайте о другомъ примѣрѣ. Свого часу Поляки зробили крикъ, що Гуцулы постановили рѣзати „Ляховъ и Жидовъ“, послали войско и жандармерію вѣ Жабе, Косовъ и т. д. и почали арешти вѣ першій мѣрѣ проводирівъ мнимого руху. На першомъ мѣсци арештовано о. Попеля, а коли его везено до арешту, вонъ на дорожѣ кричавъ до товпы: „Люде, дивѣть ся що зб мною робятъ“, инчими словами значить: Люде, не бачите, яку менѣ ганьбу робятъ, не увольните мене? Ось вѣ такий спосібъ той герой по неводи вѣдзываетъ ся до людей. Мѣсто чванити ся тимъ, що вонъ терпѣть за

народъ и заохочувати и другихъ до посвяченя, вонъ майже плаче зъ жалю передъ товпою народа и тимъ самимъ вѣдбарає еѣ духа и вмавляє, що терпѣти за справу політичну, за идею се ганьба.

Такъ виглядають „героѣ поневоли“. Однй крыють ся на видѣ полисмана вѣ мисячу дѣру, другй майже плачуть наколи праходить ся имъ за народъ потерпѣти. За той мнимый бунтъ вѣ Жабу бувъ такожъ арештованный Юрко Соломійчукъ зъ Жабього, забраный до Коломыѣ, де вѣ арештѣ пересидѣть пару мѣсяцѣвъ за те единое, що бувъ атаманомъ „Сѣчи“. Вонъ не то, що не плакавъ, не на рѣкавъ зъ причины, що мусѣвъ терпѣти, але выбувъ сьве, вернувъ до дому и за браєъ ся зъ еще большю силою до працѣ надъ своѣми сѣчовиками. Его захованє ся праве, якъ приста на атамана, узнала цѣла громада Жабѣвска а особенно „Сѣчъ“ за праве, и длятого урядила му овацію по его поворотѣ зъ арешту, коли на проти о. Попеля нѣхто не вставъ, бо не було за що.

Зъ сѣхъ двоухъ примѣровъ бачите ясно, кого належить уважати за правдивого проводира а кого за „героѣ ч героѣвъ по неволи“. Якъ мало у насъ людей гѣднхъ звати ся проводирами видно зъ вѣча львѣвского. Поднято демонстрацію безъ жадного пляну, безъ вѣдповѣдного обдуманя и проводу, чому? Бо тамъ, помимо цѣвту зъ интелігенции и народу не було нѣкого, когѣ та маса могла узнати за свого проводника, а тѣ, котры стали проводниками на вѣчу, видно не досрели до свого становиска, наколи вѣ потребѣ вѣдступили народъ и дали его зганьбати. Длятого власне, що у насъ такъ надзвычайно мало людей вѣдповѣднхъ на проводниковѣвъ народу, мы повинни дорожити каждою единицею, котра окаже вѣ собѣ здѣбности стати проводникомъ, чи то малого, чи большого гурту; безъ взгляду, чи се буде простый собѣ чоловікъ, чи интелігентъ, чи попѣ. Такимъ чоловікомъ е Юрко Соломійчукъ.

Цѣлый блудъ Русинѣвъ такъ красивыхъ якъ и тепныхъ е, що мы не умѣємо такихъ людей ушановати, не умѣємо ихъ подержати, заохотити ихъ до дальшой працѣ и вытревалоости.

Такихъ людей, котры готови посвятити ся для народу, а особенно такихъ, котры дали ясны, незбиты того доказы, мы повинни чимъ разъ то большє посувати напередъ. Уже те саме що они бачуть за собою гуртокъ людей, они самы стають смѣлѣйшй, они самы, щобъ статись гѣднхъ вѣдзначеня, що разъ то большє будутъ посвячуватись и старатись о те, щобъ свое „я“ ставити на послѣднѣмъ мѣсци а добро загалу на першомъ.

Се уже така натура люд-

ска, що чоловікъ на свою працю, за жертву жадає признаня весѣдомо; жов нѣрѣ вѣдзначуєсь на войнѣ, кидаєсь зъ багнетомъ и зъ кулею навѣть на своего рѣдного батька, якъ му прикажуть, наражає свое жите на войнѣ единое для того, що вѣ него впоєно понятє, що жовнѣрѣ мусѣть слухати старшины. и що жовнярови не ликое бути тхѣремъ, а по друге за свое героїство свѣдѣсь вѣдзначити. Чоловѣкъ се такє со творѣне, вѣ котре можъ усе вмовити, научити. Якъ о диници, щобъ посвятити ся мусѣть числѣти и чути за собою масы народны, такъ само народъ не здѣбный е до великихъ дѣлъ наколи не бачить передъ собою проводира. Скорше одиниця здѣбна е до великого дѣла безъ масы народной, якъ маса народна безъ проводу одиницѣ. Длятого намъ передовѣсьмъ треба старатись о тѣ одиницѣ, вынаходити ихъ помѣжъ собою и ними опѣкуватись черезъ оказуванє имъ нашого признаня и заохоты. На се суть всѣлякы способы. Примѣромъ, чи мало е тамъ вѣ краю и тутъ рѣжного рода товариствъ, котры, мѣсто называти ихъ примѣромъ „Читальня Провѣсты“ вѣ Залѣщикахъ называти ко именемъ якого значнѣйшого патриѣта живучого. Ту вѣ Америцѣ знова розповсюдивъ ся звычай що брацтва або вѣдѣлы „Союза“ именуютъ ся послѣ всѣлякихъ святыхъ. Часто такий брацтва вѣдбувають свои зѣбраня десь по галяхъ при салѣонахъ и толькѣ зневажаєсь имя святого. Пощо вытягати святыхъ зъ мѣсця де имъ належить ся; найлучше такий брацтва, вѣдѣлы чи читальнѣ называти именемъ свѣцкихъ людей живучихъ, котрымъ черезъ те вѣддасть ся честь и заразомъ высуне ся ихъ на передъ, на котромъ то становиску зъ певностію они будутъ старати ся усѣми силами удержатись и положені на нихъ надѣѣ не завести. Подивѣть ся на Нѣмцѣвъ, Шведѣвъ и т. д. чи мѣжъ ними почуете про яке товариство Св. о. Николая, Михайла чи якъ тамъ? Нѣ, у нихъ е тов. Бисмарка, Шилера, Гетого, Мозарта, Бєбеля и т. д., а хотьбы мѣжъ Поляками — у нихъ на кождѣмъ кроцѣ чуєте товариство имени Косцюшки, Сенкевича, Конопницкей и т. д.

До святыхъ моѣмъ ся, але не засланяймо свою лѣмъ и немѣчь силою имени святого. Працюймо, трудѣмъ ся а тогды намъ Богъ и святі помогутъ. Длятого я вношу, щобъ почтити заслуги правдивого героя Гуцульщины и назвати нашу читальню именемъ Юрка Соломійчука та заразомъ повѣдомити его о томъ офіціально.

Внесокъ п. Шпѣкулы попертый и умотивованный дромъ Сѣменовичомъ одноголосно зѣставъ принятый.

Учитальникъ.

J 90

Робертсдейл, Ала. Якъ я їжав в Алабаму, то люде страпила мене, що я тамъ загину, якъ лише праїду. Та приїхав я в Алабаму, щобъ на себе робити, бо вже мені надѣило ся робити в майнахъ, и скоро зійшовъ з трену, зараз привитав мене мій менажер, що має землі на продаж, повѣв мене до міста и показавъ що и де мені купити що потрібно на фарму — и я купив. Купив и коня и вѣз и дерево, щобъ все було готове, якъ жінка з діточками приїде. I тепер собі жию на своїй землі.

Дорогі Русини! Не все правда, що люде говорятъ и вѣрта спробувати самому, якъ то на фармі жие ся. Ту в Алабамі не е горячо а тепер Май дуже красивый, вітрець подуває, ажъ любо робити и то на своїй фармі хочъ еще и не на виробленій, то все оно краще, якъ в майнахъ або де в фабрицѣ. Бо в майнахъ и фабрикахъ якъ чоловіка сѣла оцутити, то де тоді подѣсь ся? Гроші розїйдуть ся и тоді нѣ рідного краю, нѣ ту оставѣть ся, а такъ все на фармі прожїєшь. А подумайте брата Русини, ідѣш рано до майнѣ, але не знаєшь чи з неї вїйдешь. Кілько то великихъ випадківъ, и зїстане жена з дрібными дітьми сиротами. Чи то не люблю, якъ чоловік бачить свою жінку и свої діточки коло себе жкоду годину? Я думаю що лѣпшого нема нічого.

Брати Русини, котрі маєте гроші! Приходѣть ту до насъ, щобъ насъ якъ найбільше було, щобъ ми могли заложити собі ту руску колонію, поставити свою школу и церков. Если хочете свое жите поліпшити и про свою родину красива маєток лишити, то приїжджайте ту, бо ту красивый край про фармерівъ. Родить ся два рази до року, а зима ніколи чоловікови не докучає. Приходѣть хто хоче про себе робити.

Григорій Тилъевский.

„Вѣ житю часто думаємо о своімъ частю и нечастію — говоривъ Гумбольдъ. Але скоро лише всю силу нашу вѣддаємо обовязкамъ житя, сейчасъ побачимо, що щастє само приїде посередъ наше жите повне долегливостей и терпѣнь.“ Сповняючи наши обовязки совѣстно, вѣддаючи имъ всецѣло, не знайдемо часу затрокувати себе думками про сумный свой станъ. Дехто все думає, що не е зовсѣмъ здоровъ, або непокоїть ся о здоровлє своеѣ родины. Єслибъ лише сповнявъ свой обовязокъ и дѣставъ Тринерового Гѣркога Вина, подѣбнй гадки сейчасъ вѣдъ него вѣдлѣтали бы, правильне їджене дало бы ему охоту и силу до працѣ, выяснило бы ему мысль. Не мавъ бы страху о здоровлє родины, бо знавъ бы, що вѣ дома е лѣкъ, котрый е неоцѣненный, скоро зъявлять ся першй признаки хоробы. Если не маєте апетиту, покритый явѣкъ, боль головы, сейчасъ его уживайте.

Продають по всѣхъ аптекѣхъ.

Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Великий Пікнік

Литовських кравців в Чикаго, Л. в часі революції в Росії відбуде 3 червня с. р. в саді „Bergman Grove“, Riverside, Ill. Початок о 9 год. ране, кінць о 11 год. в ночи. Запросмо отсмі усіх прихильників революції в Росії, бажаючих волі для рідної країни, без зглядку на національність, взяти участь в тім Пікніку, з котрого увесь дохід призначений на підмогу наших Товаришів-Борців за волю і шастя рідного краю. Сподіємося що ніхто з вас не лишиться в той день в дома а приїде до нас і разом з нами забавлять ся. Хто схоче взяти участь в тім пікніку, нехай всяде до карри на 22 уллиці і їде до 40-вої, потім нехай пересядеться на La Grange-кару і нею заїде аж до нашого саду. Можна також вестися на Metropolitan Elevator Garfield Park і їхати до 52 уллиці і там пересісти ся на La Grange-кару.

КОМІТЕТ.

Всячина.

ГОЛОД.

З нагоди страшної катастрофи в майнах в Курієрі, у Франції, і майже чудесного спасення 13 робітників, що 20 днів гинули під землею без надії оглядати дневне світло, порушено на ново давнє питанє: як довго чоловік може видержати без поживи? Один з визначніших віденьських фізіологів відповів на то питанє досить просто: „Дуже довго!“ Ернест Біке робив в тім напрямі досвіди із звірятами, котрі, як звісно, довгий час можуть обійти ся без поживи, пр. всі звірята, що заставляють на зиму і гадюки. Організми тратять наслідком посту передовсім товщ, а відтак м'язи. Найменше відбивається голод на нервах. В своїм творі каже Е. Біке: „Постепенне зменшюване нервової системи стоїть в тісній звязи з часом, в котрім хтось може оперти ся голодній смерті“. — З дотерішних спостережень і досвідів виходить, що чоловік може обійти ся без поживи 21 до 22 днів. Здавало би ся, що та цифра за велика. Однак треба узгляднити, що тут входять в гру меланхоліки, котрі можуть постити незвичайно довго. Коли виключимо меланхоліків, то одержимо пересічну цифру, досягнену з 10 днів обсервації: чотирнадцять днів голоду. За те зазначено, шістьох меланхоліків, котрі пили воду а нічо не їли, що видержали голод 41 днів! — Найважнішими усьмивами, що можуть довгий час запевнити організм видержалість супроти голоду, є: цілковитий спокій тіла і тепло. Той спокій тіла, здає ся, найбільше улекшує видержалість голоду. Підчас т. зв. голодового лічення замічено, що то лічене можна вести так довго, доки пацієнт лежить без руху в ліжку. Як лише дозволили ему встати, жалувало ся сейчас на голод, а супрає і знесилене. Діти очевидно не можуть так довго обійти ся без поживи як старші. Вже Гіпократ писав: „Діти видержують голод коротше, як старші, мужичина коротше, як жінчани, а старці видержують

его найдовше“. Юлій Верн і Едгар По оповідають на основі дійсних фактів про голод моряків, котрим затонував корабель; не могли знести довго голоду і стали людодідами. Однак ті моряки мусіли тяжко працювати веслами, були виставлені на зміну температури і мусіли видавати із себе багато тепла. З того показує ся, що „голодомора“, які пописують ся так часто, не доказують великої штуки. Не дивниця також, що й робітники, заскочені катастрофою в Курієрі, видержали 20 днів, особливо маючи будь-що-будь деяку поживу. Спасення тих тринадцятьох майнерів повинно бути вказівкою для копалень, що в разі катастрофи треба спішити з помічю по трох а навіть чотирох ще тижнях, бо чоловік без поживи може видержати дуже довго.

ЗАГАДКА.

Ішов Іван на ярмарок з двома кошами яблук. В кождім з тих кошів містилось по 30 яблук.

В однім кошику були красні яблук і їх хотів Іван продати за 15 центів, себто 2 яблук за цента.

В другім кошику були гірші яблук і їх мав Іван продати за 10 центів, себто 3 яблук за одного цента.

В сей спосіб мав Іван дістати за всі 60 яблук 25 центів; але на диво всюди де би Іван не був, знайде ся також і жид, тож і тут надходить Мошко тай змівивши хлопа від голови до ніг, питає ся:

— Ну Іван, що ви там доброго несе?

— Та яблук — відповідає Іван.

— Ну а по чому ви Іван ті яблук спродаете?

— Та ось з тих — толкує ему Іван, вказуючи на кошик з красними яблукми — продам два яблук за цента, або всі 30 яблук за 15 центів, а з тих других (вказуючи на гірші яблук) продам 3 яблук за цента, або всі 30 яблук за 10 центів.

Почувши се хитрий Мошко, пошкробавсь в бороду, тай став міркувати, як би то Івана бодай на марного цента ошукати. Ну і виміркував, тай каже:

— Чуєш ти Іван, ти є дуже мудрий чоловік, але на що тобі спродати ті яблук з осібно!? Чи не все одно тобі буде, если ти місто два яблук за цента з одного кошик а три яблук за цента з другого кошик, спродаш мені всі 60 яблук по ціні 2 центи за 5 яблук.

Іван глянув підозріло на Мошка, але чуючи, що дістане по 2 центи за кождих 5 яблук що спродаєть Мошкови, та що Мошко хоче всі яблук від него взяти, радо відповів:

— Та правда, що нема їх пощо розділяти, коли я їх тобі всі на гурт за 25 центів продам.

— „Алеє рехт, — каже жид — я всі 60 яблук від тебе куплю. Ну і купив жид яблук у Івана тай зо сьміхом на

лиці виплатив Іванови 24 центи.

Хлоп взяв гроші, рахує тай рахує а вконець шкробаючись в голову каже:

— Слухай жиде: таж ти мені лиш 24 центи дав а мені 25 належить ся, бо 30 яблук по два яблук за цента правосить 15 центів, а других 30 яблук по три яблук за цента приносить 10 центів — разом 25 центів, чи не так?

— Ну чуєш Іван, я думав, що ти мудре чоловік, а ти ще великий дурак. Чуєш Іван як рахувати треба:

Я в тебе купив 60 яблук, по 5 яблук за 2 центи. 5 в 60 містить ся 12 рази — чи не так?

— Та так — каже Іван.

— Ну чуєш Іван, 12 разів 2 є 24 — чи не так?

Іван: — Так, так, жиде.

— Ну, чи не дав я тобі 24 центи?

— Та давесь мені.

— Ну, — каже жид, сьміючись — чого ти в мене більше хочеш, Іван?

— Та я мислив, що мені 25 центів належалось.

— Ну, індик мислив тай здох — сказав жид, тай пішов з яблукми а Іван і доси рахує тай не може догадатись, в який спосіб его жид ошукав.

Ану, хто вгадає?

Вийшло 23—24 число „Читальні“ п. з. „Много-страдальний Народ“. Є се статя п. С. Барана написане зо знаємь р'чи і дуже приступно. Подает она о на огляд історії українського народу. Сю книжочку повинень бы собі прочитати кождий Русинь. Коштує 20 центів. Як зв'єсно „Читальня“ виходить м'сячними книжочками і коштує на рік \$1.50.

Адресувати:

Czytelnia,
Box 353, Scranton, Pa.

В „Charities“ з 5-го Мая с. р. число 5, є статя пан' Е. Г. Балль п. з. „Emigration from Galicia“. Пан' Балль жила майже цілий рік в Австро-Угорщині. Статя є, в котрій пише про Русинів і Польків написана зо знаємь р'чи, безсторонно і для наших людей прихильно. Хто хотів бы сю статю прочитати, може дістати є за ціну 14 центів в редакції „Свободы“, або впросто в редакції часопису 105 E. 22 Str. New York, N. Y.

Йосиф Райхман

Баннир
(Зарядця у п. Ів. Немета)

Посилаю гроші до старого краю. Гроші вислани через мене доходять до краю за 12 днів.

Моя адвокатка і нотаріальна Канцеларія вирабляє всілякі контракти, повномочія, заосмотрені потвердженням консула.

Не треба забути, що се перший християнський бизнес в Скрентоні, Па.

Мій адрес такий:
136 Franklin Ave.
Scranton, Pa.

Не забудьте на нумер.

Потреба образків.

Просимо Русинів замешкалих в Сполучених Державах прислати нам образки руских:

- 1) домів,
- 2) бизнесів (сторів, готелів і т. п.),
- 3) шкіль,
- 4) перков,
- 5) цинтарів,
- 6) хорів,
- 7) банд,
- 8) братських походів,
- 9) весіль,
- 10) похоронів,
- 11) людей при роботі на колії,

по майнах, брехах, фабриках, і в загальї на роботах, в яких роблять наші люде,

12) фармерських забудовань, знарядів, худоби, елевейтрів, млинів, словом всего, що ілюструвало б життя Русинів в Сполучених Державах.

Русинів замешкалих в Канаді, Бразилії і на Гавайських островах просимо прислати нам також фотографії представляючі повисше списані річи.

До кождого образка треба додати коротенький опис того, що представляє.

Писати треба лише на одній стороні паперу.

Прислані нам образки будемо друкувати в „Читальні“, календарі, а деякі і в „Свободі“, а коли збереться таких образків більша купка, буде можна надрукувати руско-американський альбум, се є книжку з образками з руско-американського життя.

Образки треба вислати на адресу:

Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН

Тренн відходять зі Скрентон в будні від 1-ої до 6-ої рано що година, в 6-ої рано до 12 в ночи що 20 мінут В Нейлю відходять тренн від 1-ої рано до 7-ої години, в 7-ої рано до 12-ої в ночи що 20 мінут. Від 3:20 до 6:40 ополудня тренн ходять що 10 мінут До Вилксбері їде тренн всего 41 мінут. в експресовий, що відходить зі Скрентон (крім Нейлю) о 6:36, 8:16 і 10:36 рано в 2:16, 4:36 ополудня їде лиш 33 мінуту Наші кари їдуть до Нейлю Парку і Пітерсбергу. Ми перевозимо також пасажирів.

B. F. WYLY, Jr. traffic manager.
Scranton, Pa.

Випишіть ся до „Читальні“. Лише 1.50 дол. на рік. За ті гроші буде доставляти одну цікаву книжочку кождого м'сяця. Адресуйте:

CZYTELNIA,
Box 353, Scranton, Pa.

Даремні Фарми!

Хочеш довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найгарнішу землю коєм даром, про край де 100,000 Русинам тепер добре заводять ся.

Великий Канадійський Цівнічний Захід.

Сли так, то не занедбай пислати малу суму, бо лиш \$1 як річну мредплату на одинокую руску часопис в Канаді, часопис яка що тижня переповнена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселеними.

Руско-Англійський і Англійсько-Русиний Глумач. Книжка, яку кождий Русин повинен мати. Вітсь ся скоро по англійски. Написана і надрукована так, щоб заспокоїти жадаїя Русинів в Америці і Канаді. Много помічник і поучаючих відділів. Ціна \$1.50.

Манадійський Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

Діамантовий Електричний Хрест

званий таном Хрестом Волта, винайденний кілька літ тому в Австрії.

Лічить Руматизм, мускулі і стави, Невралгію, Неврозмість, Ослаблене, Безсонницю, Гістерію, Паралізі, Тясене, Апоплексію, Падачку, Танець св. Віта, Бите Серця, Біль Голови і всі хороби нервової системи. Ділає сего Хреста слідує до кількох годин, хоч часом треба ждати кілька днів. Пришліть нам долара почтовим або експресовим моніордером, а випшлемо вам оден Електричний Діамантовий Хрест або ліст за 5 дол.

І. Бел, з Штутгарта, Арк. пише: — Я мав болі роками і лікар ні патентовані лік не помагали. Тепер я зновім здоров завдяки Електричному Хрестови.

Панове: Послаєм вам \$5.00 на 6 Діамантових Хрестів. Той що ви писали, лічить нас чудом. — Сестра Бюмедиктинки, 2824 Dauphin St. New Orleans, La.

Адрес:
Diamond Electric Cross Co. Dept. 60
306 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.

ЧИТАЙТЕ!

Хто пришле на „Свободу“ 2 долари, той дістане в дарунку книжочку вартости 75 центів, якій собі сам вибере.

Хто пришле на „Читальню“ 1.50 дол., той дістане в дарунку книжочку вартости 75 центів, якій собі сам вибере.

Хто пришле нам 2.50 дол., той буде доставати через 12 м'сяців „Свободу“, або просвітний книжочку „Читальню“, а крім того дістане в дарунку прегарну книжку „Житє Ісуса Христа“. Книжка ся має 300 сторін друку і 75 образків; оправлена в сильне червоне полотно з золотими витисками. Коштує 1.50 дол.

Хто пришле нам 3.50 дол., той буде доставати через 12 м'сяців „Свободу“ або „Читальню“ а крім того дістане в дарунку Біблію Старого і Нового Зав'яша, що має 1000 сторін и коштує 2 долари.

Хто пришле нам 4.50 дол., той буде доставати через 12 м'сяців „Свободу“ або „Читальню“ а крім того дістане в дарунку „Новий Зав'яш“ в церковній мові з перекладом на нашу мову. Ся прегарна книжка має около 1000 сторін и коштує 4 дол.

Спис книжочек, які даємо в дарунку:

* Америка.....15 ц.	* Навернений Гр'шник.....20 ц.
* Ангель та пустельників и т. п.....15 ц.	* Народний рух австро-угорських Русинів.....15 ц.
* Біблія Велика.....2 дол.	* Новий Зав'яш.....4 дол.
* Борба класів и чому робітники організують ся.....15 ц.	* Образки и загадки.....10 ц.
* Весела книжочка з образками.....30 ц.	* Оповідання.....15 ц.
* Гр'шні міліонерів и т. п. С. 7.....15 ц.	* Оповідання про задржих богів.....10 ц.
* Депо з історії православної місії в Америці.....10 ц.	* Про відступників від рос. православля.....10 ц.
* Депо про ав'ярята.....30 ц.	* Про нутро землі.....25 ц.
* Дві левади и т. п. С. 5.....15 ц.	* Подземний скарби.....25 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога.....15 ц.	* Покуса.....10 ц.
* Емігрант.....15 ц.	* Псалтирь.....1 дол.
* С. 6.....15 ц.	* Розмова Поляка, з Русином.....10 ц.
* Жовнірь.....15 ц.	* Руско англійський словарець.....20 ц.
* Журавль.....15 ц.	* Релігійні вірвання старинних народів.....20 ц.
* Житє Ісуса Христа.....1.50 дол.	* Смерть.....10 ц.
* Житє, заробки, організації и т. п. в Спол. Державах.....15 ц.	* Стародавній кавки та оповідання.....15 ц.
* Зуб за зуб.....10 ц.	* Степовий люде.....15 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.	* Страйк.....20 ц.
* Історія Руси з образками.....10 ц.	* Тарас Шевченко.....15 ц.
* Капіталь и праця.....15 ц.	* Гимно Гаврилюк.....15 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.	* Унія в Америці.....20 ц.
* Календарь.....25 ц.	* Унія в Америці.....20 ц.
* Марія.....10 ц.	* Унія в Америці.....20 ц.
* Многострадальний народ, огляд історії українського народу.....20 ц.	* Як то є люде на землі, з 20 образками.....50 ц.
	* Як мужик ходить до царя правди шукати.....15 ц.

Золоте перо Celtic 1.00 дол. Золоте перо Sanford 2.00 дол.

Атляс цілого світа, англійський, 105 мап, над 300 сторін, подає имена и людсьот 40,000 м'єст цілого світа 1 дол.

Мана Сполучених Держав и цілого світа 4 стопи широка а 6 стіп довга (інші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда выписати англійськими буквами и то дуже wyraзно.

Зь замовленнями сп'ішть, бо такі дарунки не будемо довго давати.

Адресуйте:

Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Новый Зав'яш

Господа Нашого Ісуса Христа в языці церковно-словенськом зь переводом на язык народно-руский зь поясненнями; О. А. Бачинського, за одобрением и благословением Митрополита. Сторін 992.

Ціна 4 долари.

Псалтирь

в языці церковно-словенськом зь переводом на язык народно-руский, зь поясненнями; о. А. Бачинського; за одобрением Митрополита. Сторін 286.

Ціна 1 дол.

Об'є книжки разом 4.50 дол.

Замовлення враз зь грошми посилати на адресу: SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Перший Польский і Руский

Банк в Блек Рак.

Посилка гроший до всіх частий світа, скоро безпечно і по найнижшій ціні.

Принимает гроші в депозити.

Шифкарти на всі лінії до краю і з краю.

F. S. Trudnowski,

952 Grand Str., Cor. Amherst Str., N. BUFFALO, NY.

BRIDGE ROAD, WEST SENECA, N. Y.

— „СВОБОДА“ посилає гроші до всіх частий світа по тій самій ціні, за всякі чужі агенти. Гроші доходять до краю за 12 днів. Чого воліть по чужих, коли сами можете вась так само обслужити. Адресуйте:

SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 50 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies. CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher. 56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

ДОКТОР ВІД ЗУБІВ

говорить по руски, польски, німецьки, англійски

DR. M. S. BRESCH

209 Washington Ave., Scranton, Pa.

Кождий Русин повинен мати

Історію Руси

Кто пришле 1 дол. получит „Історію Руси“ и Календарь.

Адреса: D. Saley

901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

Перший
Рускій Народный
БАНКЪ

Канцелярія
Адвокатско-
Нотаріальна
А. Хромовского
въ Нью Йорку.

Родимці!
Перечитайте уважно кожне слово, яке тутъ написано:

Грошѣ до Старого краю посилайте черезъ свой рускій Банкъ А. Хромовского, бо то найбезпечнѣйше, найтаньше коштує а найкорше грошѣ будуть въ краю.

Шифкарты до краю и зъ краю купуйте въ своимъ рускомъ Банку А. Хромовского, понеже я Васъ не ошукаю, щиро Вами заопѣкую ся и переночую въ власной руской народной гостинниці, а водтакъ водведе ся Васъ на часъ и безпечно на корабель.

Канцелярія Адвокатско- Нотаріальна А. Хромовского, полагоджує всѣ справи въ Старомъ краю и въ Америцѣ. Тоже если потребуєте зробити контрактъ, повномочіє, вынаймати грунтъ або продати, водобрести довгъ або зъ кимъ процесовати ся прийдѣть або пишѣть до мене, Вашого щирого и совѣстного брата А. Хромовского.

Войсковыхъ повинностей не забудьте, брата, бо за товъ въ краю теперь дуже строго карають. Отже, если приходять Вамъ вправы, контролю або асентерунокъ, пишѣть о порадѣ до мене а я сейчасъ поадожу Вамъ все якъ найлѣпше, бо я всѣмъ головнымъ конс. для справъ войсковыхъ на цѣлу Америку.

Русины, учѣть ся и читайте, а всѣ найновѣйшій и найкрасшій книжки до моленья, до читаня и науки достанете все у мене въ Руской Народной Книгарни А. Хромовского въ Нью Йорку.

Тому зъ всѣмъ и по все удавайтесь, о порадѣ питайтесь и пишѣть до Першого Руско-Народного Банка въ Америцѣ:
A. Chromowski & Co.
839 East 20th Street, New York, N. Y.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.

Бюро Адвокатске провадить всякі справи судові, цивільні і кримі. Вирабляє повномочіє, завіщаня, контракти купна і продажі, даровизни, скрипти довжні, цесії. Справи спадкові і подання гіпотечні, вирабляє позички гіпотечні і сплату довгів. Посередничить при продажі майна в краю.

Бюро Нотаріальне займає ся легалізацією всіхъ правнихъ документів.

Справи Війскові, якъ подане о увільненіє від контролю і вправ, о асентерунокъ в Америцѣ залагоджує моя Канцелярія війскова.

ОДИНОКИЙ РУССКИЙ ГОТЕЛЬ Д. ГОЛОДА
33 Green str., JERSEY CITY, N. J.
Кождий Русскій мандрій яку побуду шотребу въ Нью Йорку, чи въ околици, повиненъ затулити до того готелю, бо тутъ достане найдорожшій и найтаншій нащитки всякого рода и порадѣ, де найлучше купити шифкарты.

ГАВРИИЛЪ МАЛИНЯКЪ WHOLESALE
Cor. Franklin & Spruhsheim Sts. SHAMOKIN, PA.

Масъ заведи на складъ свіже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочонкахъ зъ найлучшихъ броварівъ, горілки и лікеры найкращого гатунку. Врати! замовляйте у свого!

РЕСТАВРАЦІЯ П. БАВЕРИЯ TROMETTER'S
(Трометтеръ)
при Реджискомъ динъ въ Shamokin, Pa.
Свѣдана, Обѣды, Вечерѣ
Въ кождомъ часѣ можна достати гарнй горячй янъ и винный перекуски. Потравы прилагоджені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга охотна. Окремій кожны для родинѣ. Найлучшій вина, пива, лікеры, горілки и всѣ можливѣ напѣтки. Цѣна мала.

Вырабляе брацкя маля, шапки, водьянаки, корутки, ушформы. Цѣни низкі и широкій выборъ товаровъ.
Можете писати до насъ по руски, еко-мѣськи або польски.
V. H. Morgan, 13 N. Main str. SHAMOKIN, PA.

Хочете післати повновласть (повномочіє, довѣренность) до Галичини, Росії або Угорщини?
Пишіть до редакції „Свободы“
Виставляемо повновласть зъ підписами нотаря публичного і австро-угорского або російского конзулів.
Адресуйте:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON PA.

Чи чули Вы, що „Свобода“ посилає грошѣ до краю?
Чомужъ посилаєте все ще грошѣ черезъ чужихъ?
Хто пішле до краю черезъ „Свободу“ не менче 50 долларівъ наразѣ, той достане въ дарунку гарный календарь.
Адресъ:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

ЮРИЙ ХИЛЯКЪ,
Агентъ Р. Народного Дому въ Олифантъ, Па. и на онопичяхъ.

Банковый Бизнесъ
Офисъ Адвокатский

Банковский Бизнесъ.
Тутъ можете послати свои грошѣ безпечно а оплата дуже тана.
Также продаю шифкарты на всѣ лінії за ту саму цѣну, що и головній компаніи.
Хто хоче дати водложити грошѣ, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старомъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.
Офисъ Адвокатский.
Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фармы тутъ, або домъ въ старомъ краю продати або купити грунтъ, увольнати ся водъ контролѣ войскової, водъ екзицирки або асентерунку, най прийдѣ до моего офису або менѣ напише.
Грошѣ посылайте на money order або Bank Draft на адресу:
GEO. CHYLAK
BOX 368, OLYPHANT, PA.
Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА найдете всегда свѣже, зимне пиво, импортованій вина и цигара першой клясы.

MORRIS FORST & CO.
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD ST., PITTSBURG, PA.

Насъ знаютъ в цѣлій Америцѣ, що ми продаемъ ліпшу виску за ту саму цѣну якъ хтонебудь другий в Америцѣ.
Платимо експресъ від замовлень више \$5.00 на вехід до Нью Йорку і на захід до Чикаго. На дальшій віддалені опускаемъ 10 прц. на оплату експресу або фрейту.
Враз зъ замовленіємъ посилайте готівку в реджистрованій листѣ або почтовый переказъ до Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.
Пишіть по приватний цѣнникъ. Всі мови.
MORRIS FORST & CO.
Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.

До Польскихъ Робітників.
Сли хочешъ бути власнимъ паномъ, забезпечити собі і своїй родинѣ житє і удержати на старість і если хочешъ добре мати ся і бути удоволенимъ, а твої діти щобъ були здорові і щасливі, то покинь закурєні фабрики, заводівъ копалині і переповнені міста а посели ся в Польскій Колоніі в околици Торп, Познаня і Люблина в середній Висконсин, де мешкає тисячъ польскихъ [фермерівъ] що купили від насъ землю, доробили ся в мѣлькахъ літахъ і днесъ є заможні, щасливі і не думають звідтамъ уникати. Якъ се мусять робити ті, що купили землю в Вашингтоні, Орегоні, Мизурі або на полудні прѣдлуженій тамъ фальшивими обіцянками і оголошеня.
Колонізаційна Комісія З. Н. П. лично оглянула наші колоніі і землі а прийшовши до заключенія, що суть добрі і відповідні для Колонізацій, поручає їхъ всімъ країнамъ. Нема потреби захвалювати наші землі, бо достаточнимъ доказомъ є те, що сотки польскихъ фермерівъ найшли у насъ добробутъ і будучність і самі магутъ се посвідчити. Землі продаю на легку сплату якої жадна инша компанія не може дати. Спішіть ся зъ закупомъ земли найліпшій землі не вистають ровібрані. Пишіть по описи, мапи і інформації сейчасъ до властителя,
M. Durski & Co.
Dep. 11 285 Armitage Ave., Cor. Robey Str., Chicago, Ill.

Русины и Русинки! Безпечно, скоро и тано!
Посылайте грошѣ до краю черезъ Рускій Народный Домъ!
Підпирайте свою руску институцію! Не посылайте черезъ чужихъ, котри можуть втечи зъ вашими гробши! Наше товариство зачартероване и всѣ наші урядники мають великій бонды.
Цѣна, кільки бере Р. Н. Домъ за австрійскій грошѣ,
За 5 коронъ 1 дол. 20 цят. 90 18 55
" 10 " 2 " 20 " 100 " 20 " 60 "
" 20 " 4 " 25 " 200 " 41 " 60 "
" 30 " 6 " 30 " 300 " 61 " 45 "
" 40 " 8 " 35 " 400 " 81 " 85 "
" 50 " 10 " 40 " 500 " 102 " 25 "
" 60 " 12 " 45 " 1000 " 204 " 80 "
" 70 " 14 " 50 " 5000 " 1021 " 00 "
" 80 " 16 " 50 "

Р. Н. Домъ пріймає грошѣ на щадничій книжочкы и платить водъ тыхъ грошей 3 проценты. Въ кождомъ часѣ, коли зажадаєте, грошѣ можете выиняти. У насъ безпечнѣйше нѣжъ у банку, бо мы позичаємо лише на праперты, на першій моргичъ. Тому кождый Русинъ и Русинка нехай щадить и складає свои грошѣ на щадничій Р. Н. Дому.
Позичаємо грошѣ на першій моргичъ на 6 проценты на кільки калѣтну сплату.
Хто посылає грошѣ до краю, або хоче вложити на щадничю, або хоче купити шеры, нехай напише листъ на адресу:
R. N. HOME, Box 60, JERSEY CITY, N. J.
а въ томъ листѣ най прише чекъ або монпордеръ на имя нашого касієра A. Sharshon, Shamokin, Pa.
Ветидъ и ганба спомогати чужихъ, де не разъ пропадаютъ тяжко заробленій рускій грошѣ. Наші шеры коштують по \$25.00 оденъ.
Складайте грошѣ, посылайте грошѣ и купуйте шеры въ Р. Н. Домѣ, — а тогды будемо мати въ Америцѣ сильну и богату Американську Русь!
Рускій Народный Домъ
продаетъ
шифкарты на всѣ лінії
и опѣкує ся емігрантами, коли всѣдають на шифу.
Нупуйте шифкарты въ Р. Нар. Домѣ.
Писати треба за шифкартами:
Rev. N. Strutynski,
7 Stewart Place, Elizabeth, N. J.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!
Загаломъ кождый питає: Що буде дальше? Чи піде робота? А може буде страйк? Ніхто не може на се певно відповісти. Чи знаєте де не потрібуєте бояти ся страйку? — На фармі. На фармі не маєте „боса“, ніхто вамъ не розказує, ані зъ роботи Васъ не нажене.
Я вамъ поможу, стати независимимъ. Купіть собі фарму. За моімъ посередничствомъ можете собі купити фарму в стейтахъ Вірджинія, Норт Каролайна і Алабама. Добра земля, воздухъ і вода. Родить ся пшениця, жито, овес, кукурудза, тютюн, виноград, бандурки і всяка зеленіна. А все можете добре продати і за готові гроші. — Пишіть на адрес:
JOHN JELINEK,
1116 PINE ALLEY, BRADDOCK, PA.
Напишіть десьте прочитали се оголошенє.

Купуйте Календаръ „Читальнѣ“
Коштує 25 центовъ.
Адресъ:
CZYTALNIA, Box 353, Scranton, Pa.

Одень зъ наибольшихъ броваровъ въ Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.
Хто лишь разъ по-коштує сего пива, то иншого вже не хоче пѣти.
Голова водъ него нѣколи не болитъ, бо есть здоровье и по-живно.
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РИШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБѢ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.